ČERNODOLSKÝ ZPRAVODAJ

ČERNÝ DŮL - JARO/LÉTO 2023 1. číslo roku 2023 XVII. ročník

ÚVODNÍ SLOVO STAROSTKY MĚSTYSE

Vážení spoluobčané,

je tomu už půl roku, co jste zvolili nové zastupitelstvo. Jeho složení je výsledkem demokratických voleb a je již zbytečné diskutovat o tom, zda to tak mělo být či ne. Osobně se domnívám, že současné zastupitelstvo je složeno ze schopných a pracovitých lidí, a to je pro mě nejdůležitější. Jsme ještě v období, kdy někdy složitě hledáme společnou řeč, ale věřím a cítím, že ji nacházíme. Je potřeba především pracovat. Není toho málo, co je potřeba okamžitě řešit.

Jak se ukázalo, hlavní prioritou celého městyse musí být vodovod v Čisté a ve Fořtu. Bohužel jsem zjistila, že ani mnozí z vás neznají stav vodovodního řadu v těchto částech městyse. Velké množství vody se ztrácí do země, musí se jí upravovat čím dál víc, a tím dochází k přetěžování úpravny vody.

Páteřní větev vodovodu je z roku 1907 a jeho životnost byla plánována do roku 1987. Jak je obecně známo „bez vody není života". Tato situace je havarijní, alarmující a hlavně ohrožující základní fungování městyse. Je nutno ji řešit okamžitě a nebude to řešení jednoduché a bezbolestné - jednoduché na samotné provedení výměny potrubí a bezbolestné ve vztahu k rozpočtu a dalším potřebným investicím.

S výměnou vodovodního potrubí také úzce souvisí i oprava silnice v Čisté, která je v některých místech již srovnatelná s tankodromem, a také výstavba chodníků. Vodovod vede z větší části právě pod silnicí.

Druhým dlouhodobým „kostlivcem" je stav mostů. Koncem roku 2022 byly provedeny mostní prohlídky, jejichž závěry jsou alarmující. Městys je správcem 10 mostů, z nichž většina je ve velmi zanedbaném stavu a tři mosty vyžadují celkovou rekonstrukci. Stav mostu v Čisté pod bývalým učilištěm vyžadoval okamžité omezení provozu, nyní se pracuje na projektové dokumentaci celkové rekonstrukce. Úprava provozu na mostu u Webera a oprava opěrné zdi jsou v jednání.

Zajisté je jednou z priorit také koncepční řešení žádostí o výstavbu a s tím související uplatňování „Zásad spolupráce s investory". Tento proces je náročný na administrativní agendu, ale také je to proces, který vyžaduje právní rady.

V kontextu výše uvedených priorit se mohou ostatní body k řešení jevit jako méně důležité, ale i jimi se intenzivně zabývám. Zde je výčet pouze některých z nich:

- Opravy ploch před úřadem, pod úřadem a u Švandů, které začnou v brzké době. Největším problémem při úpravách plochy před úřadem bude koordinace prací s probíhající rekonstrukcí penzionu čp. 51. O úpravách provozu na těchto komunikacích v souvislosti se stavební činností budete všichni s dostatečným předstihem informováni.
- Oprava břehu komunikace na Šmídovce, kde již byla vybrána stavební firma. Práce by měly začít v první polovině roku.
- Problémy s dešťovými vodami, které ničí komunikace.
- Územní plán a jeho aktualizace
- Možnosti zpomalení dopravy v obci
- Spolupráce se ZŠ a MŠ
- Úspora energií - výměna svítidel veřejného osvětlení a omezení doby svícení
- Příprava žádosti o dotaci na další restaurování světlonošů v kostele ve Fořtu

Každé z uvedených i neuvedených témat by bylo na samostatný článek, který by danou problematiku kvalitně vysvětlil a popsal, ale to by bylo dlouhé a tím pádem nudné čtení.

Důkazem toho, že celé zastupitelstvo i rada pracuje intenzivně, je to, že za půl roku se konala již 3 řádná jednání zastupitelů a 2 pracovní jednání. Rada městyse již měla 10 jednání a k tomu mnoho neformálních schůzek.

S maximálním nasazením pracují i všichni zaměstnanci úřadu. Velice si jejich práce a zkušeností cením. Vím, že práce několika málo úředníků v malých obcích není lehká, neboť veřejnost mnohdy ani nemá tušení, jak velké množství různých činností padá na jejich bedra a jak obsáhlé odborné znalosti musí mít.

Děkuji všem, kteří se podílejí na konstruktivním řešení problémů městyse, a pevně věřím, že i přes nepopulární kroky, které budou nutné, i někteří „škarohlídové" pochopí, že vše, co konám já i moji kolegové, je pro dobro obce.

Alena Purmová
starostka

CO SE V MĚSTYSI UDÁLO

Vážení čtenáři našeho zpravodaje,

v dnešním vydání bychom vás rádi seznámili s obecnými informacemi o věcech, které se od posledního čísla v našem městysi udály.

Máme velkou radost, že po komunálních volbách evidujeme vyšší počet hostů (nejen našich spoluobčanů) na zasedáních Zastupitelstva městyse Černý Důl. Všem, kteří se ať už jednorázově, či opakovaně zasedání zúčastnili (a i nadále zúčastní), velice děkujeme. Někteří z vás již možná zaznamenali, že od konce předchozího roku dochází k nahrávání zasedání zastupitelstev městyse. Od začátku roku 2023 pracujeme na tom, abyste nadcházející zasedání mohli v podobě záznamu shlédnout také z pohodlí domova.

S potěšením konstatujeme, že se nám podařilo do Černého Dolu na náměstí a na parkoviště u Jirousků umístit 2 kusy parkovacích automatů, neboť z okolních turistických obcí náš městys v oblasti úplatného parkování zaostával. V souvislosti s provozem parkomatů odhalujeme drobné technické nedostatky, které jsou prostřednictvím Úřadu městyse a technických služeb průběžně eliminovány. Zároveň připravujeme ve spolupráci s dalšími úřady a Městskou policí Trutnov úpravu těchto parkovacích ploch (zejména náměstí) a osazení nového dopravního značení.

S účinností od 1. 1. 2023 došlo ke změně Obecně závazné vyhlášky o místním poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci. Splatnost poplatku je nově pouze 1x ročně, a to do 15. března následujícího kalendářního roku, výše poplatku zůstává zachována.

Zároveň je nutné zmínit i negativní zprávu, kterou je opětovné navýšení vodného a stočného pro rok 2023, jež celkem činí částku ve výši 102 Kč včetně DPH. Zástupce Vodárenské společnosti Lánov, spol. s r. o., p. Pavel Stránský, se zúčastnil zasedání ZM dne 20. 12. 2022, aby zdůvodnil zdražení těchto služeb. Do cen vodného a stočného je nutno zahrnout několikanásobné zvýšení cen chemikálií potřebných pro úpravu pitné vody, navýšení cen elektřiny a navýšení mezd pracovníků VS. Rovněž je třeba uvést, že podle vyhlášky ministerstva financí je oblast městyse Černý Důl zařazena do silné sociální skupiny (podle analýzy projektu by stočné mělo být dokonce 120 Kč/m^3), přičemž Vodárenská společnost Lánov drží ceny i jejich ziskovost na dolní hranici. Navyšování těchto služeb je bohužel problémem, který se týká nejenom našeho městyse, ale všech obcí napříč celou republikou, a je odrazem zvyšování cen všech komodit.

Další nepříznivou zprávou je tzv. bytová krize našich občanů, související např. s prodejem nemovitostí, jejichž původním vlastníkem byla firma Mileta, a. s. Městys Černý Důl eviduje nárůst žádostí poptávajících obecní byty, kterým bohužel není schopen díky nedostatečné kapacitě a stavu bytových jednotek vyhovět.

Během měsíce dubna 2023 by měly v prostorách budovy úřadu městyse probíhat práce související s transformací informačního centra na podatelnu úřadu městyse. Cílem této přeměny je mimo jiné personální posílení úřadu a zachování služeb veřejnosti v přízemí, např. ověřování listin a podpisů, využívání služeb Czech POINT, kopírování, nákup drobných předmětů propagujících městys atd.

Věříme, že výše uvedeným jsme shrnuli vše podstatné, co by mohlo zajímat naše spoluobčany, vlastníky nemovitostí a návštěvníky městyse.

Závěrem všichni jistě uvítáme, že zima, která se do poslední chvíle pevně držela otěží, konečně ustupuje. Ráda bych proto poděkovala všem pracovníkům technických služeb a dohodářům, kteří se podíleli na úspěšném zvládnutí zimní sezóny, a také všem svým kolegům z úřadu městyse, v čele s paní starostkou, za báječnou spolupráci.

S úctou

Lucie Pieschelová
tajemnice

PODĚKOVÁNÍ

Úřad městyse Černý Důl by touto cestou chtěl **poděkovat paní Ivě Augustinové** za všechna léta, která věnovala městysi Černý Důl, a přejeme jí spoustu životních a profesních úspěchů.

Úřad městyse Černý Důl

CO NÁS DOST TRÁPÍ

1) Most u vjezdu do sběrného dvora v Čisté
- pohled zespoda na dílo koroze

2) Most u Jebavých v Čisté nad křižovatkou
- na druhé straně vpravo (k potoku) je nestabilní břeh

3) Stav zdi pod mostem vedoucím k penzionu Weberových v Černém Dole.

4) Břeh se sype také u silnice v Černém Dole
- pod domem Veselých a Bartůňkových

1

2

3

4a

4b

VODOVOD V MĚSTYSI – MÝTY A FAKTA

To, že máme v městysi problémy s dodávkami pitné vody, asi už každý ví. Poruchy a odstávky jsou v posledních letech stále častější. A to, že se hromadí stížnosti zejména z výše položených míst Čisté v Krkonoších ohledně nízkého tlaku vody, který někdy i znemožňuje normální fungování v dané nemovitosti, je již vcelku pravidlem. Zároveň nám občanům v této souvislosti Vodárenská společnost Lánov každoročně zvedá ceny vodného, a to i cca o 10 % za rok, což není málo. Bohužel je potřeba si nalít čistého vína, proč tomu tak je:

Technický stav vodovodu

Z hlediska technického stavu vodovodu je třeba obec rozdělit do úseků.

Úsek č. 1 – Černý Důl až po bývalou továrnu Menčík:
Větší problémy tu prakticky nejsou, vodovod je skoro v celé délce opravený, nebo udržován v dobré kondici. Ztráty a poruchy jsou zde minimální.

Úsek č. 2 – od Menčíka po hasičárnu:
Zde se již nějaké poruchy řešily, úniky tu jsou, ale stále je situace ještě udržitelná. Výměna potrubí je ale v blízké budoucnosti nutná!

Úsek č. 3 – od hasičárny ke křižovatce:
Havarijní stav! Ztráty obrovské, poruchy velmi časté. Prakticky celá tato část vodovodu se uměle drží na nižším tlaku, protože jinak by byl z důvodu dalších poruch více odstaven než v provozu.

Úsek č. 4 – Fořt:
I zde je vodovod původní, vyměněn byl v minulosti jen z malé části kolem zdi u zámku. Poruchy jsou tu též poměrně časté, ale celkově je vodovod ještě provozuschopný. Tlak se tu musí rovněž hodně redukovat, aby to nepraskalo. Musí se zde ale také často odkalovat.

Úsek č. 5 – Selský vodovod v Čisté (vede od Maternů západním směrem do oblasti bývalé farmy a dále pak dolů k bývalému učilišti)
Zde se již nějaké poruchy řešily, úniky tady jsou, ale stále ještě je situace udržitelná. Výměna potrubí je ale v blízké budoucnosti nutná!

Je potřeba si říci, že 2/3 vodovodu v obci máme zralé na výměnu, a to už 35 let!

- Litina je stará, plánovaná životnost vodovodu byla 80 let! **Ztráty vody jsou až 500 %!**
- Vodovod v Čisté i ve Fořtu je z roku 1908 (35 let po plánované životnosti), jen v prosinci 2022 byly řešeny dvě poruchy (u hasičárny a dole pod bývalým učilištěm u potoka).
- Například jedna oprava v silnici vyjde na 50.000 – 60.000 Kč!
- Každou další opravou se bude cena vodného zvyšovat v řádu korun za každý m³!
- Každý vlastník vodovodu (tedy i náš Městys) by měl mít automaticky ze zákona zřízen fond oprav a do něho si spořit na možné budoucí opravy. Toto se bohužel v případě našeho městyse začalo dít až asi před 5-6 lety, takže v tomto fondu na opravy zatím moc peněz není, navíc se z něho už nějaké opravy i pokryly.

Stav projektové dokumentace a povolení

K opravě vodovodu byla v r. 2020 vypracována projektová dokumentace od společnosti Multiaqua, s. r. o., která řeší prostou výměnu trubek od Menčíka po křižovatku v Čisté (cca 3 kilometry!). Prakticky je v tuto chvíli povoleno vyměnit stávající páteřní vedení, které z velké části vede v silnici. Navrženo je vyměnit skoro zcela zarostlé a rezavé litinové trubky za potrubí plastové dimenze 110 x 10 mm (PE 100 RC SDR 11).

Projektová dokumentace ale neřeší výměnu trubek úseku č. 4 ve Fořtě a ani výměnu trubek v úseku č. 5 – Selský vodovod!

Ekonomika provozu aneb „Vyplatí se sem Vodárenské ještě vůbec jezdit?“

Na prvním místě je třeba říci slovo **ZTRÁTY** a toto slovo ještě 4x zopakovat!!!

Víte, co to znamená průměrné ztráty za posledních 7 let ve výši 500 %? **To znamená, že na každý 1 m³ vody dodané potrubím zákazníkovi je třeba 5 m³ vody upravit a vyčistit!** Tuto vodu musí nejdříve Vodárenská společnost nakoupit od státu (cca 2 Kč/m³ x 5 = 10 Kč/m³), dále tuto vodu v úpravně přefiltrovat (odbahnit) a vydezinfikovat. Poté ji pošle potrubím, kde se ale 4 m³ vody cestou k zákazníkovi ztratí a doteče jen jedna pětina této vyčištěné a upravené vody!! Jenže vyfakturovat lze jen vodu, která proteče vodoměrem zákazníka, že? Taky vám to přijde jako ekonomický nesmysl? Mně také, ale takhle to tady opravdu je! Můžeme se pak divit, že se nám každý rok zdražuje vodné? Nemůžeme.

Mýty a fakta

Jen za poslední rok jsem slyšel ohledně našeho vodovodu celou řádku mýtů a polopravd, které se pokusím osvětlit:

1) Vodovod se měl opravit současně s kanalizací, „pěkně v jedné díře“ by se vyřešilo vše najednou.

Odpověď: Náklady na novou kanalizaci byly cca 124 mil. Kč. Z toho 84 mil. Kč bylo hrazeno z dotace, 20 mil. z úvěru (splatnost do r. 2037) a 20 mil. Kč z rozpočtu Městyse. Již tenkrát v rozpočtu těch 20 mil. Kč ale nebylo a musely se prodat obecní lesy. Zároveň nelze vzít dotaci na kanalizaci a do stejné díry dát i trubky vodovodu, to je úplně jiný rozpočet a Městys by v tu chvíli mohl také o celou dotaci 100 mil. Kč kvůli „obohacení se“ na společných pracích pro vodovod přijít. Došlo by totiž k dvojímu financování. Městys tenkrát rozhodně neměl další desítky milionů korun, aby ještě vyměnil vodovod.

2) Vodárenská společnost všechny problémy jen „zveličuje a přehání“.

Odpověď: Náklady jejich provozu jsou zřejmé. V ostatních obcích, kde Vodáren-

VODOVOD V MĚSTYSI – MÝTY A FAKTA

ská společnost vodovod také spravuje, takové náklady nejsou. Dle vyjádření starostů Lánova (Elišky Rojtové) a Rudníku (Pavla Steklého) u nich prakticky žádné opravy a poruchy, natož opakované, řešit nemusí. Ono by se taky mohlo brzy stát realitou, že nám Vodárenská společnost správu o náš vodovod vypoví a budeme nahraní ještě více než teď.

3) V minulosti zaznělo v médiích, že je Černý Důl bez vody. V reportáži na ČT 24 o problémech se zásobováním vodou mluvila dokonce paní ředitelka školy a bývalý starosta pan Pánek. Byly vidět i záběry ze školní jídelny, kde nemají z čeho uvařit polévku... Reportáž tenkrát vyzněla tak, jak kdyby bylo v Krkonoších sucho a chyběly podzemní vody a mluvčí KRNAPu to v reportáži úplně nevyvracel…

Odpověď: Je potřeba říct, že Černý Důl má vstupní přítok vody do úpraven pro potřeby současného městyse dostatečný. Dříve dokonce náš vodovod dokázal zásobovat i část obce Rudník. Problém je „pouze" v těch ztrátách 450 – 500 %. Jakmile vyměníme děravé trubky a nebudou mizet tisíce kubíků vody zbytečně do země, bude vše v normálu a dokonce se nebude ani muset tolik vody upravovat. Kvalita upravené vody přestane kolísat, protože se prostě bude upravovat v daleko menším množství.

Financování oprav vodovodu

Za poslední půlrok jsme si ve vedení Městyse prošli kvůli vodovodu nespočtem jednání. Je více než zřejmé, že náklady na opravu našich rezavých trubek jsou pro rozpočet Městyse finančně prakticky nereálné. V roce 2021 byl rozpočet opravy úseku č. 2 a úseku č. 3 vyčíslen na 40 mil. Kč. Kolik to bude stát v dnešních cenách? 50 - 60 mil. Kč? Je vůbec zvládnutelné, aby takhle malá obec tak obrovskou a nákladnou opravu vyřešila? Městys má nyní na bankovních účtech k dispozici cca 20 mil. Kč, které ale samozřejmě nemůže použít všechny na opravu vodovodu. Je potřeba dále splácet úvěry na kanalizaci a nedávno koupený objekt v učilišti, je potřeba platit provoz technických služeb, mzdy zaměstnancům úřadu, apod. Dle vyjádření paní účetní je Městys schopný do oprav jednorázově investovat cca 10 - 12 mil. Kč a pak z rozpočtu rezerv na opravy cca 2,5 mil. Kč. V dalších letech je pak asi reálné dávat do investic a oprav cca 3 mil. Kč ročně, ale bylo by to na úkor úplně všeho ostatního! Co když bude potřeba například opravit střechu na škole? Dále se i prověřovala možnost úvěru od banky. Komerční banka nám nabídla úvěr maximálně ve výši 20 mil. Kč, kde se ale úroky dnes pohybují v rozmezí 4 - 5 % ročně, to je dalších 900 tisíc Kč ročně jen na úrocích!!! A kde je splátka jistiny?

Z důvodu výše zmíněného se často skloňovalo slovo „DOTACE". Paní starostka s projektovou dokumentací objela dvě ministerstva a krajský úřad, kontaktovala snad všechny dotační a projektové poradce, kteří se v oboru pohybují, a všude narazila na stejnou odpověď: **Váš vodovod bude pouze opravován a na tyto opravy dotace vypisovány nejsou. Na opravy vodovodů je určen fond oprav, který je za tímto účelem povinně zřizován.**

Kvůli vodovodu byla uspořádána dvě mimořádná jednání se zástupci Vodárenské společnosti a různými poradci v oboru. Pan Stránský z Vodárenky vystoupil se všemi informacemi na veřejném zastupitelstvu dne 20. 12. 2022, kde před všemi hovořil o vodovodu déle jak hodinu. Následovala diskuze další hodinu. Dne 27. 3. 2023 proběhlo **pracovní zastupitelstvo** jen k vodovodu, kde se další 3 hodiny projednával současný stav.

A co říci závěrem?

Situace je velmi jemně řečeno nezáviděníhodná. Vzniká tu celá řada otázek, avšak odpovědi jsou na ně nesnadné a nejisté. Vše se ale musí nějak rozhodnout a začít řešit poměrně rychle, protože platnost souhlasu s provedením udržovacích prací na vodovodním řadu končí v červnu 2023, takže se alespoň na nějaké části musí stavba zahájit. Dále nás časově do opravy minimálně v silnici značně tlačí Správa a údržba silnic, která připravuje opravu silnice a mostů v Čisté, a upozorňuje nás, že jakmile zahájí rekonstrukci, minimálně 5 - 8 let nás do silnice nepustí (páteřní část vodovodu vede z velké části silnicí).

Zároveň si nemyslím a netvrdím, že za tuto situaci může někdo konkrétní. Je to bohužel celkové podcenění situace, a to už několik dekád dozadu.

Závěrem jedna zajímavost: Víte, že v současné chvíli v části obce Čistá Krkonoších není reálné s jistotou zvládnout z hydrantů základní požární ochranu budov? Souvisí to nejen s nízkým tlakem v potrubí, ale i s poměrně nízkou zásobou vody a také nedostatečnou sítí hydrantů po obci.

V Čisté v Krkonoších 12. 4. 2023

Jan Chmelík

INFOCENTRUM JSME PŘEMĚNILI NA PODATELNU

Městys Černý Důl přikročil ke zrušení Turistického informačního centra v budově Úřadu městyse. TIC Černý Důl bylo naposledy otevřeno v pátek 31. 3. 2023.

Během dubna jsme transformovali TIC na podatelnu Úřadu městyse Černý Důl. Provoz podatelny byl zahájen 2. 5. 2023.

Otevírací doba podatelny Úřadu městyse:

Po:	8:00 - 12:00	12:30 - 16:30
Út:	8:00 - 10:00	12:30 - 14:00
St:	8:00 - 12:00	12:30 - 16:30
Čt:	8:00 - 11:30	
Pá:	8:00 - 12:00	12:30 - 13:00

Děkujeme za pochopení.

ÚM Černý Důl

ZMĚNY NASTANOU I V MUZEU

Muzeum podzemí Krkonoš je od 1. 4. 2023 do 21. 5. 2023 uzavřeno. Během dubna a května dojde k tvorbě rezervačního systému. Provoz muzea bude zahájen v pondělí 22. 5. 2023.

Otevírací doba muzea od 22. 5. 2023 do 2. 6. 2023:

Po - Pá: 8:00 - 12:00 12:30 - 16:00

Od 6. 6. 2023 bude pro návštěvu muzea nutno vytvořit rezervaci.

Otevírací doba muzea od 6. 6. 2023:

Út:	10:00 - 12:00
Čt:	12:00 - 14:00

Děkujeme za pochopení.

ÚM Černý Důl

TRANSFORMACE INFOCENTRA NA PODATELNU ÚŘADU MĚSTYSE ČERNÝ DŮL

Vážení občané a čtenáři našeho zpravodaje,

zajisté se k vám donesla informace o zrušení Turistického informačního centra v budově Úřadu městyse a naopak k nám se donesly zprávy, že veřejnost tuto změnu vnímá převážně negativně.

Plně si uvědomujeme, že infocentrum bylo nedílnou součástí Černého Dolu po mnoho let, a učinit rozhodnutí ve věci jeho zrušení bylo velmi nelehké. Ke konečnému závěru jsme došli po velmi pečlivém zvažování, kdy jsme brali v úvahu personální obsazení, otevírací dobu, rozsah poskytovaných služeb a mnoho dalších ukazatelů.

Co je však velmi důležité a mělo by zaznít, je, že k této změně přistupujeme s maximální citlivostí a důrazem na zachování nejvíce využívaných služeb našimi občany i turisty.

V podatelně bude možné i nadále využívat služby Czech POINTu (výpisy z KN, rejstříku trestů, zřizování datových schránek – prostě vše, co Czech POINT nabízí), ověřovat podpisy a listiny, kopírovat a tisknout dokumenty, získat informace např. o turistických stezkách, ubytování, jízdních řádech atd.

K omezení dojde pouze v možnosti nákupu suvenýrů (zůstanou jen předměty propagující městys – jako pohledy, turistické známky, vizitky apod.) a ve změně otevírací doby (nebude otevřeno v sobotu, ale v pondělí).

Zároveň vás všechny prosíme o pochopení, neboť nový pracovník podatelny bude potřebovat nějaký čas na zaškolení a seznámení se se všemi agendami.

Věříme, že tato změna, která je v zásadě pouhou změnou v názvu, povede v konečném důsledku i k vaší spokojenosti.

Městys Černý Důl

ZAZNAMENALI JSTE TAKY?

Všimli jste si, že:

- na pomník partyzána Petra Solomky někdo stále klade výzdobu? Já sice nevím, zda je za tím náš klub důchodců, nebo ne, zda to dělají z vlastních prostředků, či jim na to někdo dává peníze, ale v dnešní době, kdy už nikdo nikoho nenutí jeho památku uctívat, je moc milé, že si někdo vzpomene. A to i přesto, že na 90 % (aspoň dle autorů knížky Výsadek Chan se nehlásí, která se opírá o množství dokumentů a výpovědí) tam vlastně neleží Solomka, nýbrž jeho partyzánský druh, Slovák Sikorský, a přesto, že se dnes Rusko chová tak, jak se chová. Vždyť kdybychom měli své padlé v daleké zemi my, taky bychom byli rádi, kdyby se nám tam o jejich hroby někdo staral.
- někdo na Dušičky dává na černodolském hřbitově ke každému hrobu, i k těm německým, svíčku? Opět - je to opravdu moc hezké a dojalo mě to. Malilinko to ovšem kazí fakt, že ty svíčky pak, vypálené a tedy lehčí, sníh a vítr poodnášejí různě po hřbitově. Ale když každý z nás při nějaké návštěvě tohoto hřbitova pokaždé aspoň jeden takový prázdný kalíšek odnese do kontejneru na plast, pomůže tak místo uklidit a chlapům z technických trošku ušetří práci.
- se na Vánoce ve Fořtě objevil krásně osvětlený strom? Jedná se o jeden ze dvou kaštanů u sochy sv. Nepomuka v zatáčce u zámku. Já tedy o tom nemám mluvit, ale snad můžu aspoň prozradit, aniž by mě zastřelili, že jedna paní, která tu má chalupu a má to tu ráda, bydlí nebo pracuje v obci, kde se zbavovali staršího osvětlení. Slovo dalo slovo a Fořt si ve vánoční výzdobě polepšil a my jsme moc rádi!
- spousta lidí (převážně návštěvníků) tu po silnici v Čisté, kde to je asi nejvíc vidět, chodí vpravo místo vlevo? Dřív jsem tak podle toho bezpečně poznala, že se jedná o cizince, jenže teď už to dělají i Češi! Vůbec mi není jasné, co to najednou se všemi je! To všichni zapomněli, co jsme se učili ve škole To jim to samým není nepříjemné, když se k nim blíží auta zezadu? Ani jako řidička to nemám ráda, je to takové jako „přes ruku" nebo „na levačku". Kolikrát jsem si už říkala, jestli mám zastavit a zeptat se jich ...

Máte podobné, nebo jiné zážitky z našeho městyse? Podělte se!

Karolina Boková

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

V období od 22. listopadu 2022 do 4. dubna 2023 se u nás v městysi narodila:

- v prosinci
  Berenika Hajdíková - Čistá v Krk.

Vítáme tě pěkně mezi námi a přejeme hodně štěstí do života!

Ve sledovaném období se přistěhovaly 4 osoby (2x Černý Důl, 1x Čistá, 1x Fořt), Odstěhovala se 1 osoba z Černého Dolu.

Bohužel nás navždy opustili tito naši spoluobčané:

- v prosinci
  paní Helena Kopřivová z Čisté
  paní Dáša Zaplatílková z Čisté
  paní Ludmila Truchlá z Čisté
- v únoru
  paní Miluše Richtrová z Čisté
- v březnu
  pan Emil Rindt z Čisté

Upřímnou soustrast pozůstalým rodinám, přátelům a blízkým.

Karolina Boková

100 DNŮ „VLÁDY“

Samozřejmě ne té v Praze, ale té naší, obecní. Bývá zvykem činnost nově zvolených představitelů čehokoliv hodnotit až po 100 dnech, aby měli možnost se s prací seznámit, zorientovat a teprve pak začít konat. Je to krátká doba, ale něco k zhodnocení se už najde.

První „akcí“ bylo stěhování kontejnerů na tříděný odpad od hotelu Pošta. To mělo připraveno už minulé zastupitelstvo, jen s realizací se muselo počkat, až technické služby navýší počet zaměstnanců, protože jeden člověk nemohl dělat všechno. A za sebe musím říct, že to mohlo klidně ještě počkat, protože na novém místě se mi nelíbí. Sice vím, jaké důvody k tomu vedly, částečně je chápu, ale nic to nemění na faktu, že na novém místě pod úřadem jsou nepřehlédnutelné a doslova praští do očí. Z hlediska přístupu to také není ideální, protože tahat pytle plastů a krabice papíru v ruce není pohodlné, tak se obvykle využila nějaká cesta autem, kdy se u kontejnerů zastavilo. Já to zkusila dvakrát, z každé strany jednou, a tím jsem skončila. Ještěže počasí je nám nakloněno, zima skoro nebyla a tak nehrozily haldy sněhu a námraza. To by se to teprve odtud vyjíždělo! Ještěže je to pouze dočasné řešení a do budoucna je vybráno místo jiné, které se však musí dobudovat.

Místa po kontejnerech okamžitě zaplnila parkující auta, protože hned vzápětí se zrealizovala druhá akce, také připravovaná již předchozím zastupitelstvem – parkovací automaty na náměstí a na parkovišti u Jirouskových. Proti nim nelze nic namítat, protože každá koruna do obecního rozpočtu dobrá. Jen s instalací se trochu váhalo, protože tu panovaly obavy, že v ten okamžik budou auta parkovat, kde se dá, jen ne na vyhrazených parkovištích. A přesně to se stalo, zaplnily se všechny postranní uličky, místa okolo hlavní komunikace, soukromé zahrady, odkud peníze netečou do obecní poklady, ale do kapes majitelů, a dokonce i travnaté plochy na náměstí. Takže se ukázalo, že někdy je dobré chvíli počkat, všechny parkovací plochy správně vymezit, aby i kontrola byla snazší a hlavně účinnější a řidičům se nevyplácelo stát na parkovištích bez lístku, jak se to mnohdy dělo. Každý ale víme, že každá nová věc si žádá čas, aby se takzvaně vychytaly mouchy, tak věřme, že příští zimní sezóna nám už těch peněz přinese více. Přece jen jsme turistická obec, služby spojené s turismem tu nabízejí nejvíce pracovních příležitostí, ať se nám to líbí nebo ne, a k rozvoji turistiky směřovala činnost zastupitelstev i v minulých obdobích, protože turisté stále do naší pokladny peníze přinášejí.

A proto mě velmi zamrzela věta, kterou jsem slyšela na druhém zastupitelstvu – že se tu za 20 let pro turisty nic neudělalo. A když se náhodou přece jen něco udělalo, tak to zrušíme, dnes je stejně všechno v mobilu a návštěvníci nechodí. Kdybyste nevěděli, o čem mluvím, tak o našem infocentru, které bylo k 31. 3. 2023 zrušeno. Nejsem soudce, neznám všechny okolnosti, tak nebudu hodnotit, co předcházelo dohodě o odchodu Ivy Augustinové, která zde pracovala 20 let. Můžu napsat jen své zkušenosti. Do infocentra jsem chodila celkem často, myslím, že jsem jedna ze dvou trvale bydlících občanů, která sem docházela pravidelně. Téměř nikdy jsme tu nebyly samy, vždy někdo přišel, lidé chodili i v pondělí, kdy bylo zavřeno a my jsme to sledovali z klubu důchodců. Iva se vždy chovala vstřícně, nikoho neodbyla, podávala vyčerpávající informace, poletovala mezi muzeem a kancelář a zastávala i činnosti, jinde náležející úředníkům. Mimo svoje pracovní povinnosti udržovala značení obecních i turistických stezek v okolí. Aktivně se účastnila kulturního a společenského života v obci. A tak jsem byla zvědavá, kdo ji nahradí. Výběrové řízení bylo vypsáno, ale světe div se, nikdo se na tuto atraktivní pozici, kdy můžete pracovat i o víkendech, vyvěšujete materiály do vývěsek ve všech třech obcích, rozesíláte maily s informacemi občanům, ověřujete dokumenty, provádíte po muzeu a do toho obsluhujete návštěvníky infocentra, nepřihlásil. Takže co uděláme? ZRUŠÍME! Z infocentra uděláme podatelnu. Z mého pohledu trochu luxus, na tak malou obec. Pořád si myslím, že tato místnost by měla sloužit jiným účelům než jako kancelář. Sice se mi dostalo ujištění, že turistovi i občanovi zůstane většina služeb zachována, jen nebude moci přijít o víkendu a nenakoupí některé upomínkové předměty. Přesto si myslím, že se ještě chvíli mohla nějaká cesta hledat, aby tam byl člověk, který podá i informace o regionu, obci, historii, protože na to určitě ani jeden ze dvou nově přijímaných úředníků čas mít nebude.

A ještě něčeho se bojím. Že když budeme věci řešit tak, že službu zrušíme, když nedokážeme zajistit její provoz, tak tu za chvíli nebude nic z toho, na co jsme si za uplynulá léta zvykli. Věci se nemusí hned rušit, lepší je hledat cesty k modernizaci, zatraktivnění a přetransformování do podoby, která bude vyhovovat i v moderní době.

Magda Vaňátková

VÍTEJTE V ROCE HARRACHŮ

Ctnost vítězí nad nepřízní - to je motto Harrachů, které si v dnešní době rádi připomínáme. V letošním roce uplyne přesně 400 let, co Arnošt Vojtěch z Harrachu nastoupil na pražský arcibiskupský stolec a Isabela Kateřina z Harrachů uzavřela sňatek s Albrechtem z Valdštejna. Jako projev pocty proto vyhlásil Národní památkový ústav rok 2023 Rokem Harrachů.

Historie rodu Harrachů se píše již od 14. století. Za více než 700 let se do dějin českých zemí i Evropy zapsal nesmazatelně. Jeho členové vykonávali významné politické i církevní funkce, ale i přes důležitá postavení na evropské úrovni vždy prosazovali zájmy českých zemí.

Podrobněji o rodu Harrachů a akcích souvisejících s oslavami dozvíte na webu www.krkonose.eu/vitejte-v-roce-harrachu.

Dle textů Jana Luštince Alena Cejnarová
Krkonoše – svazek měst a obcí

Pozn. red.: Článek byl redakčně zkrácen.

REAKCE ÚŘADU NA ČLÁNEK PANÍ MAGDY VAŇÁTKOVÉ

Kontejnery na tříděný odpad

Ke stěhování kontejnerů na tříděný odpad došlo z toho důvodu, že si lidé stěžovali na nevzhlednost původního umístění u hlavní silnice (u hotelu Pošta). Zde byly kontejnery „zneužívány" i lidmi z okolních obcí, čímž docházelo k jejich přeplňování. Také zde odkládali pytle s komunálním odpadem.

Městys zvolil místo za úřadem proto, že je to nejblíž k centru obce a že se zároveň jedná o průjezdnou komunikaci.

Parkování

Parkovací automaty, které byly instalovány v lednu (na náměstí a u Jirousků), přinesly za tři měsíce fungování do obecního rozpočtu částku 40.000 korun.

Namátkové kontroly parkovišť provádějí pracovníci technických služeb. Pokud někdo nemá parkování uhrazeno, řidič je po upozornění zaplatí, a to buď zakoupením lístku z automatu, nebo převodem na bankovní účet, popřípadě do pokladny na úřadě.

Další namátkové kontroly provádí městská policie, která ukládá pokuty ve správním řízení.

Parkování na soukromých pozemcích /v zahradách úřad městyse neovlivní.

Infocentrum

Infocentrum bylo k 31. 3. 2023 zrušeno. Nově v těchto prostorách vznikne podatelna. Budoucí úředník, který pracovnici infocentra nahradí, bude mít podobnou náplň práce – bude poskytovat informace o obci, ověřovat dokumenty, rozesílat informace občanům, dávat je na webové stránky a vývěsky a obsluhovat muzeum. Navíc bude mít na starosti podatelnu.

Nadále zůstane zachován prodej upomínkových předmětů souvisejících s městysem Černý Důl (pohledy, magnetky, knihy, turistické vizitky, apod.). Jediné, co bude omezeno, je prodej suvenýrů v podobě řetízků, kamínků, náramků.

Pracovní místa

Z důvodu zvýšení administrativní zátěže úřadu se počet pracovníků rozšíří o 1 pozici úředníka.

Alena Hančová, účetní

PANÍ ŽALSKÁ OSLAVILA 100. NAROZENINY

16. prosince 2022 oslavila naše bývalá sousedka, paní Johana Žalská, neuvěřitelných sto let. V domově pro seniory ve Vrchlabí, kde žije asi od r. 2017, pro ni uspořádali narozeninovou oslavu, kterou strávila v kruhu své rodiny.

Paní Žalská se s manželem Zbyňkem do Čisté, do domku čp. 28 (skoro naproti hasičárně, u potoka), přistěhovali dle záznamu v kronice 1. dubna 1946. Paní Žalská tu po smrti muže bydlela ještě osm let a poté se v r. 1988 přestěhovala do pečovatelského zařízení v Horní Branné. V Čisté tedy žila dlouhých 42 let.

O jejím významném jubileu jsem se dozvěděla od jejího vnuka Honzy Chmelíka a také z vrchlabského Pulsu. V něm mimo jiné stojí, že: „Toužila se stát učitelkou, ale pro nedostatek peněz nemohla jít na školu. Starala se o příjem do rodiny, většinu života potom pracovala v textilním průmyslu. Když vzpomíná, tak nejraději na maminku a na svá dětská léta."

Pokud byste se chtěli dozvědět o životě paní Žalské více, můžete si v měsíčníku Krkonoše-Jizerské hory (číslo 4/2015, str. 48-50) přečíst zajímavý rozhovor autora Libora Duška, nazvaný Spravit se k tetě do hor.

Když jsem se jí přes vnuka Honzu v době covidu kromě jiného ptala, co si myslela o tom, když naproti nim Bokovi v 70. letech stavěli dům, a jestli jí třeba nebylo líto toho starého sadu, odpověděla: „Zbyněk jim chtěl tenkrát říct, že budou mít asi vlhko odspoda." Inu, měl pravdu ☺

Paní Žalská je na svůj věk prý stále vitální a pohroužená do svých knížek. A v loňském roce dokonce přispěla na kostel ve Fořtě! Moc jí za tak nečekanou a milou pomoc ještě jednou děkuju a přeju jí mnoho pohody, sil a chuti přečíst si další knížky.

Karolina Boková

REVIZE KATASTRU NEMOVITOSTÍ VE FOŘTĚ

Během letošního roku zahájí pracovníci Katastrálního úřadu pro Královéhradecký kraj, Katastrálního pracoviště Trutnov, revizi údajů katastru nemovitostí v katastrálním území Fořt. Se záměrem odstranit zjištěné nesoulady vyrazí pracovníci katastrálního pracoviště také na místní šetření do terénu.

Revizi katastru provádí katastrální úřad s cílem zajištění co největšího souladu údajů katastru nemovitostí se skutečným stavem v terénu. Obsah katastru je revidován za součinnosti obcí, popřípadě též orgánů veřejné moci (zejména stavebních úřadů, orgánů ochrany zemědělského půdního fondu, orgánů státní správy lesů) a za účasti přizvaných vlastníků. Je pravdou, že neúčast vlastníka není na překážku provedení revize, nicméně je obecně v zájmu vlastníka se v případě přizvání revize účastnit. Jen vlastník zná historii a může tak přispět k lepšímu vysvětlení a k rychlejšímu vyřešení zjištěných nesouladů. A co je přidanou hodnotou účasti vlastníka? Sám může předejít celé řadě komplikací souvisejících s tím, že nedodržel daňové, stavební, katastrální a další předpisy.

Vlastník nemovitostí se tak může ptát: „Co je předmětem revize?“ Předmětem revize katastru jsou zejména zápisy staveb, druhů pozemků, způsobů využití pozemků, typů staveb a způsobů využití staveb. Reviduje se i průběh hranic pozemků a oprávněnost evidence sousedících parcel stejného vlastníka.

U staveb, které jsou předmětem evidence katastru nemovitostí, ale dosud nejsou evidovány, je nutno vyžadovat listiny potřebné k zápisu. Je třeba položit si otázky: „Měl být zápis stavby do katastru již ohlášen?“, „Je stavba dokončena?“, „Povolil stavební úřad užívání stavby?“ Obdobně u přístaveb, kdy se z důvodu přístavby mění výměry mezi zastavěnou plochou a sousedními pozemky. A co v případě, že stavba, která je v katastru evidována, byla ve skutečnosti odstraněna? V takovém případě bude nesoulad řešen bez přítomnosti vlastníka. Vlastník bude pouze informován o provedeném výmazu stavby, případně i o změně parcelního čísla odstraněním stavby dotčeného pozemku. Ve většině případů tak dojde ke změně druhu pozemku ze zastavěná plocha a nádvoří na druh pozemku ostatní plocha.

Důležitou částí revize je řešení nesouladů v druzích pozemků a způsobu využití pozemků. Je možné se s vlastníkem dohodnout, že část pozemku za stavbou nebude geometrickým plánem oddělována jako zahrada, ale že celý pozemek bude po revizi v katastru evidován jako zastavěná plocha a nádvoří. Nebo v případě, kdy předmětem odnětí ze zemědělského půdního fondu u stavby rodinného domu a stavby pro rodinnou rekreaci byla plocha potřebná pro stavbu a související zpevněné plochy, kde pozemek přilehlý ke stavbě měl napříště sloužit jako zahrada, bude celý pozemek mimo stavbu po revizi v katastru evidován jako zahrada. V extravilánu je cílem vyřešit často velké a trvalé změny. V řadě případů tak může dojít ke změně druhu pozemku ze zemědělského na nezemědělský a naopak. V katastru může být evidován pozemek s druhem pozemku orná půda a ve skutečnosti je na uvedeném pozemku parkoviště. Je evidována orná půda a ve skutečnosti se v terénu jedná o druh pozemku trvalý travní porost nebo o druh pozemku zahrada. I zde projednání s vlastníkem hraje svou nezanedbatelnou úlohu.

Může dojít při revizi katastru nemovitostí ke sloučení pozemků? Pochopitelně ano. Součástí revize katastru nemovitostí je i sloučení parcel, které nesplňují definici pozemku podle § 2 katastrálního zákona. Jsou tak sloučeny parcely v rámci jednoho vlastnictví téhož druhu pozemku, kterým ve sloučení nebrání například zástavní právo.

Jak se vůbec taková revize provádí? Zástupci katastrálního úřadu nejprve porovnáním katastrální mapy s ortofotomapou a následnou pochůzkou v terénu zjišťují skutečný stav, který porovnávají se stavem evidovaným. Následně projednávají s dalšími orgány veřejné moci, tj. obcemi, stavebními úřady, orgány ochrany zemědělského půdního fondu aj. možné způsoby odstranění zjištěných nesouladů, a to z důvodu minimálního zatěžování vlastníka při získávání potřebných listin. Poté se zástupci katastrálního úřadu snaží vlastníky s bydlištěm v místě konání revize osobně seznámit se zjištěnými nesoulady a projednat s nimi způsoby jejich odstranění. V případě, že se vlastníky zastihnout nepodaří, je zpravidla do jejich domovní schránky vložena pozvánka na projednání nesouladu s návrhem místa a času projednání. V případě potřeby je možné na uvedených kontaktech domluvit s pracovníky katastrálního úřadu jiný termín a místo projednání. Pokud vlastník není přítomen projednání, a ani si nedomluví jiný termín, nebo se jedná o vlastníka s pobytem mimo území s probíhající revizí, vyzve jej katastrální úřad k projednání písemnou pozvánkou zaslanou na adresu trvalého pobytu. A jak se zjištěné změny promítnou do katastru? Změny nevyžadující doložení listiny, jako jsou např. vybrané změny druhu pozemku či odstranění zápisu neexistující stavby, se do katastru zapíší z moci úřední, případně na základě potvrzení orgánu veřejné moci. U změn vyžadujících doložení listiny, jako je například zápis nové stavby, vyzve katastrální úřad vlastníka k předložení těchto listin.

Můžete se ptát: „Jak se dozvím o revizi?“ Revizi údajů katastru nemovitostí oznamuje příslušný katastrální úřad nejpozději 2 měsíce před jejím zahájením obci, na jejímž území bude revize katastru prováděna. Informaci o zahájení revize zveřejňuje příslušná obec způsobem v místě obvyklým.

Pozor! V důsledku revize může dojít ke změně okolností rozhodných pro vyměření daně z nemovitostí. Takovou okolností je například údaj o druhu pozemku. Vlastník je pak povinen podle zákona o dani z nemovitostí podat úplné nebo dílčí daňové přiznání do 31. 1. příslušného roku. Pokud tak neučiní, vzniká mu povinnost zaplatit pokutu a případně také úrok z prodlení.

Věřím, že společnými silami se dílo podaří. Vlastník splní svou povinnost a katastr bude jako zdroj informací odpovídat skutečnosti.

Olga Kramářová
ředitelka Katastrálního úřadu
pro Královéhradecký kraj,
Katastrální pracoviště Trutnov

RUBRIKA ÚSMĚVŮ

Vzhledem k tomu, že během posledních cca dvou let panuje mezi lidmi napříč celou republikou nepříliš pozitivní nálada, rozhodli jsme se, že do dnešního vydání zařadíme tyto kuriozity, řekněme takové lokální bakaláře. Pojďme se společně pobavit nad situacemi, které jsme zažili na vlastní kůži a mnohdy nevěděli, zda se smát, či divit.

Role operátorů

Příjem telefonátu, zima:

Volající: *„Helejte, já jsem vyjel sem k vám na hory a tady jsem zapad. Potřebuju nutně vytáhnout, takže mi sem pošlete nějakej traktor, nebo něco."*

Odpověď úředníka: *„Je nám líto, pane, všichni naši pracovníci jsou ve strojích a provádí zimní údržbu. Pokusíme se s nimi spojit, aby vám pomohli situaci vyřešit."*

Volající: *„Sim vás, tak zavolejte nějakýmu sousedovi, ne? Jste tady všichni z vesnice, tak má přece každej traktor."*

Příjem telefonátu, zima 2:

Volající: *„Brý den, podívejte, jsem tady ubytovanej a chci si jít koupit nějaký rohlíky. Koukal jsem, že tam máte nějakej krámek. Jak tam mají otevřeno?"*

Odpověď úředníka: *„Podle otevírací doby, která je zveřejněna na internetu, mají otevřeno od ... do ..."*

Volající: *„No hele, vy byste tam jako nemohla skáknout, jestli maj otevřeno, teď? Já to mám asi půl kiláku a přece se tam v tý chumelenici nepotáhnu zbytečně."*

Příjem telefonátu 3:

Volající: *„Dobrý den. Včera jsme přijeli na chalupu a dneska ráno koukám na terasu a je tam cizí kočka."*

Úředník: *„Aha. A v čem vám konkrétně můžeme pomoci?"*

Volající: „No, přijeďte si ji neprodleně odchytit. My tady máme vlastní kočičku a ona se teď bojí vyjít ven!"

Příjem telefonátu 4:

Volající: *„To je úřad?"*

Úředník: *„Dobrý den, ano."*

Volající: *„Jako obecní?"*

Úředník: *„Ano."*

Volající: *„Mě nejde proud."*

Úředník: *„Dnes není hlášena žádná plánovaná odstávka elektřiny, pravděpodobně se bude jednat o nějaký problém ve vaší nemovitosti."*

Volající: *„Ale já chci vařit a nejde mi proud! A Frantovi vedle jde. Vy to jako neumíte zařídit? Tak přece někam zavolejte!" (Pozn.: Jednalo se o spadlý jistič.)*

Osobní setkání třetího druhu v budově ÚM

- 1. poschodí, prostor mezi obecním trezorem a kopírovacím zařízením, kde sedí v naprosté tichosti cizí osoba:

  Úředník: *„Dobrý den, mohu vám s něčím pomoci?"*

  Osoba: *„Dobrej, ne, ne, mě si vůbec nevšímejte. Já tudy jenom projíždím a autobus mi jede až za hodinu, tak jsem si k vám přišel sednout."*

- Osoba: *„Dobrej den, potřeboval bych takovou tu malou fotku (s výstižným gestem), protože chci novou občanku."*

  Úředník: *„Bohužel, pane, občanské průkazy včetně fotografování vyhotovuje město Vrchlabí."*

  Osoba: *„Jasný, ale tak tu fotku mi tady uděláte, ne?"*

- Osoba: *„Brej, sem se přišel zeptat, estli nesháníte třeba zaměstnance?"*

  Úředník: *„Dobrý den, to máte štěstí, protože v současnosti poptáváme zaměstnance do technických služeb."*

  Osoba: *„No, počkejte jako, takhle ne. Já sem si tady přines papír a vy mi tam dejte štempl a napište pro pracák, že mě neberete."*

- Osoba: *„Dobrý den, zrovna jsem se k vám přistěhoval, tak si jdu nahlásit trvalý pobyt. Jo a koukal jsem, že je zrovna před volbami, tak mi rovnou dejte formulář na místo starosty. Já bych to asi vzal."*

- Osoba: *„Dobrý den, prosim vás, já tady budu stavět dům a přišel jsem si k vám podat žádost."*

  Úředník: *„Žádost tedy zapíšeme v podatelně. Kde ji máte?"*

  Osoba: *„No, tu jako nemám, aha…"*

  Úředník: *„Tak se posaďte a žádost si tady sepište. Pokud je to možné, tak hůlkovým písmem."*

  Osoba: *„Hm, hm..., heleďte, to písmeno A, to je takový to, co vypadá jako stříška, že jo?"*

Tým úřadu městyse

OLYMPIÁDA DĚTÍ A MLÁDEŽE 22. - 26. 1. 2023

(ODM2023) Špindlerův Mlýn

Milí spoluobčané, chtěla bych se s vámi podělit o úspěch našich mladých lyžařů. Už několik let patřím k lyžařským trenérům oddílu SK Janské Lázně, do kterého chodí i několik dětí z naší obce. Jsou úspěšnými sportovci ve sjezdovém lyžování, kde se jim velice daří. Letos se v našem kraji konal jubilejní dvacátý ročník Olympiády dětí a mládeže, který měl sám Královéhradecký kraj (KHK) na starosti.

Za KHK byli nominováni: Tibor Tschoche za skicross - starší žáci, Filip Žemlička jako náhradník za alpské disciplíny a Hana Tschoche jako trenér za skicross.

V úterý 24. 1. se jel individuální závod ve skicrossu, kde Tibor Tschoche vybojoval zlatou olympijskou medaili. Druhý den 25. 1. se konal závod družstev, v němž pro náš KHK získal 2. místo tým ve složení Tibor Tschoche, Beata Krejčí, Ema Kolbová a Jaroslav Beran. KHK se i stal nejúspěšnějším krajem s největším počtem získaných medailí.

Chtěla bych tímto poděkovat za celý oddíl SK Janské Lázně naší obci Černý Důl za podporu našich malých lyžařů.

https://www.olympijskytym.cz/olympic/olympiada-deti-a-mladeze-2023

Hana Tschoche

PODĚKOVÁNÍ ZA VYDAŘENÝ VÁNOČNÍ KONCERT

I když už je téměř jaro, dovolte nám zavzpomínat na časy předešlé. Stalo se tak trochu tradicí, což nás těší, že trávíte společně s námi předvánoční čas v kostele ve Fořtu. Stejně tak jako my se snažíte nasát příjemnou atmosféru spojenou s těmito svátky.

Příprava kostela na různá vystoupení vždy přináší tak trochu výzvu. Nejinak tomu bylo i u vánočního koncertu 18. 12. 2022, kdy zde poprvé vystoupil Pěvecký spolek Jizeran Semily s Českou mší vánoční od J. J. Ryby. Vystupujících bylo totiž tolik, že přijeli svým autobusem. Z něj vyskákalo asi 38 lidí, kteří doslova rozzářili interiér kostela svojí energií a chutí zažít úžasnou atmosféru společně s námi. Troufáme si říct, že v ten den zpíval i řidič autobusu, ale to nemáme potvrzené :o) Tak to bychom měli v krátkosti informaci o vystupujících.

A co teprve příchozí! Vždy nás velice potěší, že opravdu přijdou ti, pro které to děláme – posluchači z blízka i z daleka, a tak jsme se setkali s lidmi např. z Benecka, Hostinného, Strážného, Dolního Dvora, Vrchlabí, Špindlerova Mlýna a dalších míst. Možná i proto, že nám s propagací akce vyšli maximálně a ochotně vstříc infocentra okolních obcí a měst. Děkujeme za to! Je skvělé cítit oporu i v tomto ohledu. Účast byla hojná, a to i přesto, že byla neděle, že bylo v televizi MS ve fotbale a že to byl krátce po sobě třetí koncert tady u nás v kostele. Velká zima nám vystoupení sice trochu pokrátila, ale i tak se moc líbilo.

No a teď něco ze zákulisních příprav, kdy jsme se jako organizátoři doslova potili, abychom koncert mohli vůbec uskutečnit a vše nepřišlo nazmar. Osvědčený zvukař a osvětlovač Standa Vávra onemocněl a na přípravy a organizaci akce jsme byli z celého Spolku jen čtyři. Všechno šlo v tu chvíli ale stranou, možná právě proto, že kostel je naše „srdcovka" a chceme, abyste se tam cítili stejně jako my, skvěle a pokorně.

Nakonec se vše zvládlo a i náhradní pan osvětlovač, pan Kněžourek z Rudníku, odvedl výbornou práci, kostel ho vtáhnul do svých interiérů a doslova ho uchvátil. Když pak ještě přijel autobus plný milých a dobře naladěných zpěváků a muzikantů, kterým se po koncertě ani moc nechtělo domů, protože si pochvalovali krásné prostředí, velkou účast, zázemí a přátelské přijetí, co víc si přát.

Zpocení strachem z organizace a neočekávaných nástrah, ale šťastní. Jsme vždy vděční za jakoukoliv podporu a pomoc, za soudržnost lidí, kteří s námi nejsou ve Spolku za záchranu kostela, ale pomáhají. Chtěli bychom proto VELMI

PODĚKOVAT p. Doubkovi z Čisté a p. Volfíkové z Fořtu za krásné dekorace - za věnečky a aranžmá a Janě Janečkové za věnované háčkované anděly. Dále musíme poděkovat Vaškovi Snopovi za výrobu nádherného dřevěného betlému, který měl při koncertě premiéru, a také MŠ Horní Lánov za zapůjčení miminka - Ježíška do jesliček. Moc nám pomohl Michal Rodr s převozem vyrobeného betlému do kostela. Marcela Hatáková se pro změnu postarala o světelné dekorace. Poděkování patří v neposlední řadě také všem účinkujícím, prezidentovi sboru panu Jaroslavu Vávrovi a sbormistru, řediteli ZUŠ Semily panu Jiřímu Kurfiřtovi, že nám své krásné představení věnovali a sešli se v tak hojném počtu.

Úžasný koncert se totiž konal díky vám všem, vaše podpora nám dala sílu.

Za Spolek pro kostel Fořt
Karolina Boková a Monika Snopová

KRKONOŠSKÉ KYSELO

Nějakou dobu nosím v hlavě myšlenku, jak do našeho zpravodaje propašovat sem tam nějaký recept. Nechci tady soupeřit s uznávanými šéfkuchaři a přinášet návody na všelijaké speciality. Jsem „horák", na horách jsem se narodila, prožila tu celý život, pochází odtud moji předci, a tak tu chci připomenout jídla, která se na horách od nepaměti jedla, na která v každé rodině existuje ten zaručený a nejlepší recept, který se předává z matky na dceru, z babičky na vnučku a od nepaměti k našim horám patří. A jak už to tak bývá, co rodina, to vlastní varianta obecně známého jídla. A tak budu předkládat krkonošská jídla tak, jak je vaříme u nás a jak nám chutnají. A pokud je vy vaříte jinak, klidně se s námi podělte.

Krkonošská kuchyně byla vždycky chudá na suroviny, život na horách byl těžký, peněz nebylo nazbyt, a tak se vařilo především z toho, co se urodilo na kamenitých stráních a v okolních lesích, k tomu pár „padaučat" ze stromů u cesty nebo vlastního pozemku, pokud se mezi políčko s bramborami, zelím a cibulí nějaký strom vešel. Maso bylo výjimkou, protože vlastní zvířata byla pro chudého horáka nesplnitelný sen, především proto, že je nebylo čím krmit. Přepychem bylo i pár slípek, které si potravu většinou musely nasbírat samy, a vajíčka se často raději prodala, aby bylo pár krejcarů na zimní boty a na cukr a kafe, jak zpívaly stavy ve většině chalup na stráních. A tak nečekejte žádnou vysokou gastronomii, ale tradiční krkonošská jídla, jak se vařila před několika desítkami let. Ta, která vám předloží v dnešních restauracích, už jsou vylepšená současnými surovinami a blahobytem. Ta původní ale byla vylepšená dlouholetými zkušenostmi a maličkostmi, ke kterým většinou potřebujete jen trochu víc času, ne peněz.

Co všechno na kyselo potřebujeme?

1. Chlebový kvas – u nás na horách ho ve vybraných prodejnách celkem běžně koupíte nebo si ho můžete obstarat v pekárně, popřípadě připravit doma. Nejlepší je z žitné mouky. Stačí 250 g.

2. Sušené houby (dají kyselu barvu), čím pestřejší směs, tím lepší, hlavně ne čerstvé žampiony. I to už jsem viděla! Stačí vám dvě plné hrsti.

3. Brambory uvařené ve slupce mají jinou chuť než ty nakrájené a vařené rovnou v polévce. A brambora uvařená ve slupce v chladné síni vydržela i 2-3 dny a hospodyně mohla z velkého hrnce odebírat na další bramborová jídla, pokud je „haverlanti" nesnědli. Vám stačí 1 kilogram nebo raději dva, pokud máte rádi brambory a husté polévky.

4. Cibule, bez které se v kuchyni neobejde skoro nic. Ta musela být na drobno nakrájená a do zlatova osmažená. Tuk byl sice vzácnost, ale tady to bez něj nejde. Cibuli dávám 1 středně velkou.

5. Vejce – ta kdysi v kyselu opravdu nebývala, ale v lepších časech tam rychle zdomácněla. Já jich smažím 5 až 6, podle velikosti a nejlépe na pánvi, kde jsem smažila cibulku.

6. Koření – stačí vám sůl a kmín, se kterým já nešetřím a dávám polévkovou lžíci.

7. Na závěr kousek másla na dochucení a tady na másle trvám, i když na běžné vaření používám převážně olej.

A jdeme vařit. Vezmu velký hrnec, tak 5 - 6 litrů, naliji 1,5 litru vody, přidám houby a kmín a sůl a vařím do změknutí. Mezitím si uvařím brambory, osmažím cibulku a metlou rozmíchám kvásek, který jsem si den předem namočila do hliněného krajáče po babičce. Kvásek za stálého míchání přileju do hrnce s houbami a 2 - 3 minuty povařím. Polévka houstne a tak ředím až na požadovanou hustotu. Obvykle mám tak 4 litry polévky, podle kvality kvásku, každý je trochu jiný. Pak polévku odstavím, přidám usmaženou cibulku, nakrájené oloupané brambory (dřív je přikusovali neloupané rovnou z mísy) a usmažená vejce. Zamíchám a můžu dávat na talíř. Ale podávat ještě ne, ještě tam chybí to, co jsem zatím v žádné restauraci nedostala a bez čeho pro mě kyselo není hotové. Těsně před podáváním rozpustím kousek másla, nechám ho přeškvařit do zlatavé barvy a naliji asi lžíci doprostřed každé porce. A teď teprve můžu popřát dobrou chuť.

A ještě něco na závěr. Kyselo si lidé buď zamilují, nebo ho nenávidí. Pro ty druhé je třeba moc kyselé, jako pro Trautenberka. Ale i ta kyselost jde zmírnit. Mě nevadí, ale prozradím vám, proč ho vařím tak velké množství. Výsledkem je totiž plný hrnec, který jíme dost dlouho. Ale to vůbec nevadí, protože kyselo je tím lepší, čím víckrát ho ohřejete. Takže z hrnce neodebírám, ale vždy ohřívám všechno, co zbylo. A ty poslední porce jsou nejlepší, jen musíte pořádně míchat, aby se nepřipálilo.

Jak říkám, někdy je to náročné na čas, ale výsledek stojí za to.

Magda Vaňátková

PARKOVACÍ AUTOMATY – ZPOPLATNĚNÁ STÁNÍ

Vážení spoluobčané, v prosinci loňského roku vydala Rada městyse Černý Důl nařízení, kterým se vymezují určené zpoplatněné úseky k stání silničních motorových vozidel na dobu časově omezenou.

Náměstí a parkoviště u Jirousků v Černém Dole jsou osazeny parkovacími automaty. Poplatky za parkování jsou následující:

Náměstí (8:00 – 18:00 hod.)		**0,5 hod. zdarma**
Poplatek	**1 hod.**	**20 Kč**
Poplatek	**každá další započatá hod.**	**20 Kč**
Denní lístek		**150 Kč**
Parkoviště u Jirousků (8:00 – 18:00 hod.)		
Poplatek	**1 hod.**	**10 Kč**
Poplatek	**každá další započatá hod.**	**10 Kč**
Denní lístek		**100 Kč**
Týdenní lístek		**700 Kč**

Parkovací plochy „Slunečná louka" v Černém Dole, „u areálu sběrného dvora" v Čisté v Krkonoších a „pod Slovákovými" v Čisté v Krkonoších jsou rovněž placená stání, na tzv. „parkovací karty".

Zájemci o vydání předplacené parkovací karty podají žádost na ÚM Černý Důl, který jim po zaplacení sjednané ceny vydá papírovou kartu předplaceného parkování. Poplatky za parkovací karty jsou následující:

Parkovací karta platnost od 1. 12. do 31. 3. kalendářního roku
8000 Kč/1 parkovací místo

Parkovací karta platnost od 1. 4. do 30. 11. kalendářního roku
1000 Kč/1 parkovací místo

Více informace naleznete na webových stránkách Městyse Černý Důl, popř. na Úřadu městyse Černý Důl.

Městys Černý Důl

ZPRÁVIČKY ZE ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÉ ŠKOLY ČERNÝ DŮL

Po vánočních prázdninách se žáci i učitelé opět pustili s chutí do práce. Děti čekalo pololetní vysvědčení a učitele tvorba slovního hodnocení. Žáci 1. - 3. ročníku jsou v naší škole hodnoceni pouze slovně, žáci 4. a 5. ročníku i známkami. Vysvědčení bylo slavnostně rozdáno 31. ledna.

Novou tradicí se ve škole stávají rodičovské kavárny. Zveme do školy rodiče našich žáků k neformálnímu setkání, jehož cílem je navázání přátelského vztahu mezi námi zaměstnanci a rodiči. Při kávě a čaji si povídáme na zvolené téma. Jedním z témat bylo např. formativní hodnocení žáků nebo představení a význam projektové výuky.

A právě projektová výuka je zajímavým zpestřením školního vzdělávání. Žáci se v průběhu celého týdne věnují zvolenému tématu. V poslední době se konal projekt "hrajeme divadlo", kdy se žáci seznámili s divadelním prostředím nejen teoreticky, ale i si prakticky vyzkoušeli nastudovat

některou známou českou pohádku. Vyráběli kulisy, chystali scénáře, … a hlavně překonávali trému při vlastní produkci. My učitelé jsme byli velmi překvapeni nadáním a schopnostmi mnoha našich žáků. První březnový týden měli žáci jarní prázdniny a po nich jsme se pustili do dalšího projektu - „profese a řemesla". Podařilo se nám pozvat a zapojit do výuky několik rodičů našich žáků, kteří nám představili své povolání. Žáci se v rámci tohoto projektu blíže seznámili i s profesí truhláře - mohli si jeho práci vyzkoušet a sami si vyrobit vlastní truhlík na květiny.

Také v mateřské škole uspořádaly paní učitelky pro děti několik zajímavých akcí. Konala se např. dětská zimní olympiáda - hokej, lyžování, bruslení. V barevném týdnu měli všichni za úkol každý den dorazit v jiné barvě a v pátek proběhl pyžamový den. S příchodem jara odemkli školkáčci klíčem jaro na jarní stezce a rozloučili se se zimou.

V mateřské školce se velmi aktivně věnujeme plynulému přechodu dětí z MŠ do první třídy. Pro předškoláky probíhá přípravný kurz „Maxík". Vede ho paní učitelka z 1. třídy a 1x týdně chodí za dětmi do MŠ a pracuje s nimi. Budoucí prvňáci nás také několikrát navštívili přímo ve škole. Pro ně a jejich rodiče se konala odpolední dílnička, při které stříhali, lepili, malovali a hlavně se seznámili s prostředím „velké" školy. Do školy se přišli podívat i v dopoledních hodinách přímo do výuky k prvňáčkům. A 4. dubna se na všechny děti těšíme u zápisu do první třídy. Ten proběhne hravou a zábavnou formou. Žádné zkoušení! Vždyť naším cílem je, aby se děti do školy těšily.

V pátek 24. 2. se i přes nepřízeň počasí konal tradiční masopustní průvod. Děti překvapily nápaditými převleky a doufáme, že zpěvem a kejklováním potěšily jak místní obyvatele, tak návštěvníky lyžařského areálu.

V posledním únorovém týdnu měli žáci možnost zúčastnit se lyžařského výcviku na svahu sjezdovky v Dolním Dvoře. Příležitosti využil velký počet dětí z MŠ i ze ZŠ. Někteří se osmělili i k výuce na snowboardu. Počasí dětem tentokrát přálo, a tak si to všichni moc užili.

V březnu se konala zajímavá přednáška o návratu motýla jasoně červenookého do naší přírody v lokalitě lomu Černý Důl.

Mgr. Naděžda Bachtíková
ředitelka školy

JOSEF MALKOVSKÝ – MÉ PAMĚTI - 19. ČÁST

(kurzívou jsou vyznačeny poznámky redakce)

MÉ VZPOMÍNKY NA LUMPÁRNY - PUBERTA A DOSPĚLOST *(z r. 2015 – 2016)*

Příjezd na vlakové nádraží Vrchlabí ráno a otec odjel s bráchou Fandou do Čisté pro koně s povozem, aby odvezl náš majetek do usedlosti, která mu byla přidělena - čp. 57. Já jsem na nic nečekal, a že půjdu za otcem do Čisté, ale nevěděl jsem, kterým směrem jít. U silnice byli naši vojáci a ti mně řekli, jak mám jít a došel jsem k poště a kovárně, kde byl houf dětí. Ptal jsem se na numero 57 německy, říkaly, že nevědí, ale z kovárny vyšel kovář, ukázal na stavení, které má to číslo, tak jsem dobře došel.

Táta se divil, kde jsem se tam vzal, řekl jsem - pěšky, a dal mně pohlavek. Přijeli s koňmi dva Němci, kteří přivezli krmení pro dobytek, tak přepřáhli koně do žebřiňáku a pojedou pro věci na nádraží, zároveň jel s nimi pan Reško s povozem a Bartůněk. Já zůstal na statku a všechno prohlížel, jelikož jsem měl klíče, které mně dal otec. Když přijeli z nádraží, tak všechno složili, začal úklid a všechno urovnat. Bylo řečeno, v noci aby nechodil po venku žádný, protože přecházejí němečtí vojáci v civilu a občas je přestřelka.

Nám začala práce na statku hned k večeru - krmení všeho zvířectva a první noc v novém prostředí. Ráno pomáhat s krmením. Tím začalo hospodaření až do roku 1953, kdy jsem šel na vojnu.

Po pár dnech jsem se seznámil ze sousedství s dětmi pana Reška, byli to Josef Černý, Jaroslav Černý a jejich sestry Růžena a Anna *(čp. 64 pod hospodou Šťastných)*, dále Sýsovi Jarda, Jenda, Marie a Anča *(čp. 55 naproti škole)*. Byla nás už tlupa a dělali jsme prohlídky v obci a okolí, nejraději do Sejfského lesa, kde bylo hodně vojenské techniky wehrmachtu, kterou jsme prohlíželi. Začal zbytek odsunu Němců z obce a příprava do školy v Čisté a nástup v září, kde nás přivítali ředitel školy pan Sláma a učitel pan Sezima a rozdělili nás podle ročníku narození do tříd. Nás začal učit učitel Sezima. Tam jsem se seznámil se spolužáky ve třídě a navázal s nimi kamarádství, i s těmi, co jsem už jmenoval dříve. Nové byly Olina Hradecká, Petráková, Marie Klozová, Anežka Kaupová, Inka Džbánková a další děvčata. Kluci - Zdeněk Patočka, Láďa Truchlý, Stránský, Zdeněk a Láďa Slovákovi, Mirek Křížů, Valášek, Jirka Dufků, Janus, Čepl, Lojza Vacků a další kluci, později s Václavem a Jendou Brandejsovými, kteří se přistěhovali do Čisté. Tím bylo naše přátelství z Kácova obnoveno.

Školní roky 1945 - 47 skončily, v roce 1947 jsem začal chodit do zemědělské školy v Sejfech a Hostinném, se mnou chodili z Čisté Alois Vacek, Láďa Truchlý, Jenda Brandejsů, Láďa Slováků, Mirek Křížů, ze Sejfů Němcovi, Čuba a další.

V roce 1950 před zkouškami jsem nebyl připuštěn, že jsem syn otce, který nechce jít do JZD a je kulak. Tím to skončilo. Co se týče lumpáren, těch bylo mnoho. Uvádím jen některé, které jsme prováděli po skončení kina v Černém Dole, které se konalo každý čtvrtek večer, když jsme šli domů. Bylo nás hodně, které jsem uvedl dříve v úvodu. Začalo to nevinně, provokovali jsme psy, aby štěkali na celou obec, a postupně jsme dělali větší lumpárny. Kde byly zvonky, tak jsme je mačkali a později jsme zvonek zastrčili sirkou, aby dlouho zvonil, a zabouchali jsme. To už si lidé stěžovali u četníků, kteří začali po vsi pochůzku, a tím pádem jsme se dostali pod kontrolu četníka, pana Klimeše, a měl nás v merku. Přestali jsme s tím a dělali jiné lumpárny, jako jehlu s režnou nití, kterou jsme zapíchli do okenice a brnkali na sklo okna u Slovenek naproti hospodě u Machačů *(dnes pozemek a dům Šíbových)*, u Petráků tam byla matka s dcerou, i jinde, a to byl první styk s četníkem Klimešem, který nás načapal. Dostali jsme domluvu a omluvit se, kde jsme brnkali. Některý čas jsme dali pokoj a začali znovu, a to že namažeme kliky kolomazí, co se mazaly vejtoče u vozu. Vše jsme připravili a z kina začali mazat od Klimešů a postupně cestou domů. Ráno bylo vzbouření ve vsi, a to jsme přehnali, přišel četník Klimeš a museli jsme to uklidit a omluvit se. Ale pořád byly malér, jak se něco, hned byl Klimeš u mě, i když jsem v tom neměl prsty.

Nebo Gusta Heglasů mi řekl, ať jdu s ním, že potřebuje mluvit s Valinou, tak jsem šel do činžáku, kde bydlely dvě - Julka s Valinou, obě ze Slovenska. Dveře venkovní byly zavřené, tak mě Gusta vysadil, abych zabouchal na okno, a Valina ho otevřela a hovořila s ním. Já odešel domů. Druhý den, když jsem přijel domů z pole, už u nás čekal četník Klimeš, a co jsem včera večer prováděl s Gustou u Julky, že je těhotná, že tam pořád boucháme a obtěžujeme je tam, že si to nepřejí. Zase napomenuti a zas omluva za lumpárny, furt se omlouvat.

U Václava Kloze *(na křižovatce čp. 92 - Krausovi)* chystali vše na svatbu dcery a nám to bylo proti srsti a říkali jsme si, co bychom jim měli provést a přišel nápad dát něco na komín a dát tam nějaký poklop. Jenda Brandejsů přinesl od pařáku víko a táhl s Vendou žebřík. Postavili ho do štítu, já jsem si zul boty, vylezl jsem po něm na štít a po štítě ke komínu. Dal jsem tam víko a fofrem pryč. Kluci sebrali žebřík a utekli k jejich stodole, čekali, co bude, a taky bylo - otvírali okna, valil se z nich kouř a běhání kolem baráku, že je ucpaný komín, a že to udělal kluk, co s ní chodil. My jsme byli mimo podezření venku a Klimeš četník tomu nevěřil a říkal, že jsme to byli my. Měl pravdu.

Ještě velká událost také u Kloze, že rozebereme fasuněk, dáme ho Klozovi na střechu a naložíme ho pýrem, co měl složený u zdi, a provedeme to ke konci dubna, což jsme také provedli a vyzdobili fábory. To byla šou. Jelo se s koňmi zapřaženými do vozu, v něm udělané lavice, a všichni koukali na střechu Kloze, že má na střeše naložený vůz pýrem, a jelo se do průvodu do Vrchlabí. Po průvodu druhý den začalo vyšetřování, že byl narušen 1. máj a tak dále, četník Klimeš nás hájil, že to nebyla žádná protistátní činnost, ale klukovina, čímž nás zachránil před dalším vyšetřování. Jemu jsme děkovali, že to dobře dopadlo, a tím jsme skončili lumpárny!

Přidaly se k nám holky Lída a Margita Heglasovy, začali jsme chodit za kulturou, kina v neděli, na čaje do Vrchlabí na Střelnici a vytloukali jsme taneční zábavy u Machače, v Černém Dole u Drobných a v Sejfech na Bolkově a v kulturáku ve Fořtě, v Lázních Terezín, v Prostředním Lánově u Lukšů, v Horním u Máků, v Dolním Dvoře v kulturáku a taky do Hostinného na Kudrnáč, občas na Hofmanky, kde při zahájení hráli znělku „Do pohádek Krkonoš zavede vás Krakonoš“ a tak dále. To jsou krásné vzpomínky na ta léta, co jsme s holkama prožívali, užívali veselého dovádění, na to se nikdy nezapomíná, zůstává všechno v srdci.

JOSEF MALKOVSKÝ – MÉ PAMĚTI - 19. ČÁST

Nejraději jsme chodili do Horního Lánova k Mákům, odtamtud přes Bínu i v noci domů, bylo tam hezké prostředí a skamarádili jsme se s klukama a holkama ze vsi. Jen namátkově byli to kluci Václav Přívratský, Pepík Jonů se sestrou Marií, Mikule, Pepík Sehnalů, Málek Mirek, Halbich a další. Holky Špringrová, sestry Liškovy, Kopecká Marie, Sehnalovy holky, Volmutovy holky a další. Zároveň jsme se seznámili s klukama a holkama ze Dvora, kluci - bratři Novotný Václav a Karel, Pour Jarda, Bohouš Strnadů, Josef Vávra, Mirek Kociánů, Kučera, Kolman Jirka a další, holky - výkvět v obci - byly to sestry Růžena a Jarča Kulhánkovy, Olina Říhová, Bohunka Ptáčková, Marie Škardová, Evžena Poláková, Mládková, to byla parta ze Dvora. Scházeli jsme se všichni u Máků na zábavách, kde nám a Dolnodvorákům Lánováci drželi flek, tančili jsme se všemi děvčaty a navázali bližší kontakty, já například s Marií Škarvadovou, to byl dlouhý vztah se vším, co k tomu patří.

V Čisté jsem měl v pubertě 5 lásek, Anežku, Marii, Jarču, Růženu a Jarču. Já lovil i v sousedních obcích při tancovačkách, v Sejfech Marcelku, v Prostředním Lánově Marušku a Květu, v Černém Dole jsem měl podzimní květiny, dvě Jiřinky (jedna byla Zaplatílková). To vše trvalo do roku, než jsem šel na vojnu 1953 a byl všemu konec v Čisté.

VYPRÁVĚNÍ MÝCH RODIČŮ OD ROKU 1918 *(z r. 2021)*

Otec v 16 letech musel jít na frontu. Byla první světová válka, kterou prodělal na západní frontě, kde byl dva roky. Po skončení války se vrátil domů, kde se lidé radovali, že budeme samostatní, bude Československá republika a máme mít prezidenta Masaryka a že budeme mít českou měnu - koruny. Děly se velké věci. Byla zemědělská reforma, kdy šlechtě nechali 250 ha půdy a tu ostatní dali zájemcům do nájmu. Zároveň všechny tituly – knížata, baroni a jiné názvy – stát zrušil.

V roce 1919 se otec oženil se slečnou Růženou Patovou. Matka pracovala u šlechticů – od 14 let jako služka a pak jako starší děvečka. V té době se muselo zdravit paní kněžno, milostivá paní a další honorace, uklonit a políbit ruku. Když měla matka naspořeno pár korun a krejcarů, padly na svatbu. Po svatbě se rodiče domluvili, že půjdou pracovat do zemědělství. Otec našel statek v Libodřicích u Kolína hospodáře Rychlíka. Vše projednali a měli nastoupit co nejdřív. Otec tam zároveň sehnal domek do pronájmu, tak se tam zabydleli a šli pracovat. Otec – práce s koňmi, matka – převážně polní práce. Založili rodinu. Jak jsme se rozrůstali, tak aby nás uživili, začal otec chovat králíky, kozy a slepice. Na kozím mléce jsme vyrůstali, jiné nebylo. Matka zase dělala povidla ze švestek a jablek, z cukrovky sirup, kterým se také sladilo, křížaly, sušené švestky a jiné dobroty. Z řepy dělala náplň do vdolků, říkalo se tomu řepánky. Vařila se káva z cikorky a do toho se dávalo kozí mléko. Co se týče řeznických výrobků, na to nebyly peníze, mohli jsme jen koukat a snít, že to jednou bude. Na pití se kupovaly šumáky. Co se týká oblečení, nosilo se po starších sourozencích. ...

Co se týče života, bylo málo výdělku, nezbývalo na nic, platil se doktor, léky, nemocnice, poplatky na úřadě i jinde. Doprava byla vlakem nebo na kole a pěšky. Co se týká zpráv ze světa - jedině z novin. Svítilo se lampami na petrák, jiný zdroj nebyl.

Otec přestal pracovat na statku, ale matka dále pracovala u Rychlíků. Otec našel práci u stavitelů jako pomocná síla, kde se dalo vydělat dost peněz. Byla to sezonní práce, přes zimu pracoval na obci, aby měl nárok na žebračenku. Dělal veškeré práce - úklid sněhu, práce v lese, tlučení kamene v lomě na kostky na opravy cest a pro stavitele.

V roce 1928 byla krutá zima a mrazy. Nastala hospodářská krize v 30. letech a začala bída. ...

Netrvalo dlouho a v roce 1939 zabral Hitler celé Československo a nastolil německý pořádek. ... Začali dávat potravinové lístky, což bylo na přežití. Kdo pracoval, měl ještě přídavkové lístky. Byly na textil, obuv, no, zkrátka na všechno.

Otec musel opustit obec Libodřice a jít na domovskou adresu – Kácov nad Sázavou, osada Zliv. Nastěhovali se do Kácova v roce 1939 do obecního bytu, kde bylo už 5 rodin, a tomu domu se říkalo chudobinec. Zároveň zažádal obec, zdali tam může mít zvířata – králíky, kozy. Slepice ne. Dali mu také část meze, kde může kosit trávu pro zvířata. ...

V roce 1945 v květnu skončila válka, poroba od Němců a ztráty lidských životů, vše, co napáchali na českém národu. ...

CO PAN MALKOVSKÝ JEŠTĚ VYPRÁVĚL *(r. 2015 a 2016)*

Když vyšel školu (bylo mu 14 let), tak se s třemi kluky Slovákovými sbalili a že vyrazí přes kopečky. Jeli vlakem. Doma se to nějak provalilo, dali vědět četníkům a četník Zavoral je chytil v České Třebové. Tam hoši prodali vetešníkovi své saky paky, aby měli na další jízdenku. Zavoral tam s nimi potom šel, aby své věci získali zpět, ale vetešník už jim to zpátky neprodal. Zpáteční jízdenky museli rodiče Zavoralovi zaplatit. Aby svůj útěk zmírnili, tvrdili, že jeli na pomoc Řekům. Další rok se odehrála kauza s dokumenty z MNV naházenými do náhona, jak se o nich hovoří v pamětech pana Malkovského. ...

Který statek v Čisté nebyl hned obsazen?

Ten obecní, kravín co je, ten Rýglův statek *(správně Rückerův, čp. 56)*, nad fabrikou. Když jste šla od silnice do dvora, tak tady bylo obydlí, tady maštal, na téhle straně takhle postavená kůlna a vprostředku byl chlév. Tady byla stodola nahoře a tady ta vila *(čp. 143 - Purmovi)*.

Pamatujete si u něj křížek?

No to tam byl, nalevo od cesty, a hned vedle toho bylo obytné stavení toho Rýgla.

Paní Černá vzpomínala, že tam byl hezká paní a snažila se mluvit česky.

Stejně nepomohlo. Šimek tam má ten prasečák a tu stodolu mají lyžaři. Žádal jsem o to, když nám zbourali stodolu, aby to dali jako náhradu. Představte si, že za tu naši stodolu dávali osm stovek *(smích)*. Krabička cigaret stála deset korun. Jaký udělali odhady, když to likvidovali, že jo! Tři stovky krávu, 1000 korun koně. To funkcionáři *(smích)*.

Paní Sýsová říkala, že se to obytné stavení propadlo.

Ale to oni to zbourali, tam byla ta maštal a tam zas plánovali něco postavit a tam v tom vejměnku měli dílnu. To obývací místo bylo dřevěný, postaru. To byla ta dřevěná selská místnost a pokoje tam měli

JOSEF MALKOVSKÝ – MÉ PAMĚTI - 19. ČÁST

nahoře a nad tím byla maštal. Ta vila byla moderní, to postavil ten Rýgl, to měl pro sebe. Ono se to mělo takhle. V pětačtyřicátým to *(na Rückerově statku)* sklízela armáda, řípy a obilí se posekalo. Tam zůstalo 5 ha nevyoraných brambor. Když on toho měl každý dost a ještě dělat na cizím. Tak to všechno shnilo, žádnej je nevyoral. To tam bylo za potokem, dole, co je ta lanovka, tam velkej ten plac. Teď je to tam všecko zalučněný a je to zdevastovaný. Když jsem tam šel, tak jsem radši koukal odtamtaď zdrhnout, poněvadž tenkrát to bylo něco jinýho. A tak to jsem vám ještě nedopověděl – nastěhoval se tam fronťák, volyňskej Čech Macoun a ten se potom odtamtaď odstěhoval a zabral statek v Rudníku, pod starým výborem, takovej ten žlutej za potokem velikej. A tady se jim to nelíbilo, tak se odstěhovali na Moravu. Tak se odstěhovali a zůstalo to obecní. Tak Heglasovi, Gusta, Štefan, teďka hromadu dětí, máma byla stará, se odstěhovali z Brambuše a zabrali to, v sedmačtyřicátým, myslím, tak nějak.

Pamatujete si tu zvoničku za p. Šíbou čp. 33?

No bodejť. Nebyla moc blízko od pěšiny, ani daleko, byla tak akorát. Něco podobnýho jako U zvonice, ve Volským dole nahoře, ale nižší. Něco jako v Prstýnku *(film z r. 1944),* jak tam zvonili umíráčka, tak takový to tam bylo.

A ona spadla nebo ji strhli?

To už nevím. Jsem šel na vojnu v padesátým třetím a už jsem se tam do tý strany nevrátil. Ale ještě tam v padesátých letech byla. A tady bydlel naproti tomu Šíbovi, nad Machačem, ten policajt, četník *(Zavoral Josef, čp. 151, dnes Hartigovi)*. To byl takovej táta. Vždycky říkal: „Kluci, dejte pozor, nahoře je Klimeš a Hájek." Poněvadž jsme chodili do Černýho Dolu do biografu a neměli jsme světla na kolách, jak jsme potom frčeli dólu *(smích)*. Oni nás honili furt. Klimeš, to byl číslo. A Novotnej. Co je ta fabrická vila, co tam bylo toho krásnýho nábytku, to byl ten správce, a když to začínalo v tom osmačtyřicátým, tak to vyraboval a zdrhnul. Všecko odvezl do Kolína. Vodvozil všechno pryč a zrušil to.

Ke Křížovým čp. 32 vedl přes potok brod?

Ne, to už tam byl v pětačtyřicátým most. Tam byl most už za Německa, poněvadž tam jezdili na pole a na louky. Sekerka *(z čp. 21, dnes p. Hemelík)* tam měl pozemky, z patnáctky, co bydlel brácha, pak tam bydleli Otradovský *(dnes Penzion Gendorf),* Janusovi, co je teď Roušal *(čp. 24, Haláčkovi)*. Janus se odstěhoval do Černýho Dolu, a když to zabíraly statky, tak šel do Vrchlabí, dostal byt od statku a z toho tam *(z Janusova domu v Č. D.)* udělali rekreačku statky, tam teďka jsou postavený domky od fabriky, tak pod nimi.

To byla normálně cesta, obecní, na ty pozemky sem - Otradovský až nahoře, Janusovi a Sekerkovi blíž k Sejfskýmu lesu. A Kříž, ten měl přístup z druhý strany, to bylo obecní, do svýho statku. Ta stáj, co tam Mirek Křížů postavil (dům tam nebyl, to byla louka – *dům tam ale opravdu byl),* to je z toho Kovářova, z tý hospody. A Brandejs Franta to má postavíno z Lackovy stodoly, ten barák, a taky bral votamtaď traverzy, z toho Kovářova.

Pamatujete si dost ty Němce, mohl byste mi o nich porozprávět?

To já jsem s nima tak do styku nepřišel. Ty všecky odtamtaď vystěhovali, ty byli v lágru. Vozili je tam *(do Čisté),* aby to udržovali, dokud nepřijde Čech. Tam akorát zůstal ten kovář, když měl jít na odsun, tak to nezvládl a oběsil se v tý skříni. To jsem u toho byl. My jsme kamarádili s jeho dětma, byli jsme toho věku, člověk uměl perfektně německy, poněvadž jsme se naučili, a ona k nám chodila, že, tak máma jí dávala mlíko a těm dětem a co mohla, no. Furt že musej na odsun, na odsun, tak jsem si tak v duchu myslel, když jsem chodil do školy, jdeme ze školy jeden den a jdem do školy druhej den a všude JUDE a hvězdy. A vrátil se tam z Kácova akorát Kraus jeden. Jedinej se dostal odtamtaď. Všecky zůstali v Osvětimi.

Pamatujete ten statek nad p. Tomíčkem, tu desítku?

No. Tam byl Bartůněk *(švagr p. Malkovskéh)* nejdřív. Odstěhoval se, protože šel do té dvaačtyřicítky *(vedle Rejlových)*. Poněvadž tam měl akorát jednu místnost. Statek velkej, ale obydlí malý. Stodola velká *(smích)*. Pak tam už nikdo nebydlel. Potom to zlikvidovali, zůstala stodola a zabralo to družstvo všechno.

Jak probíhalo osvojení usedlosti?

To táta odjel do pohraničí, tady si to obhlídl, šel na MNV, že tu usedlost bere, tak mu dali ten příděl, my jsme tam byli pátý v Čistý, příděl pět, rozdělený, jak se to zabíralo, jak to tam přicházelo.

Kdy se to změnilo z národní správy na vlastnictví?

To se dočtete v těch papírech, jak to tam šlo. Kdyby se neosvědčil, zaplatil by to, co tam nebylo a co tam chybělo.

Z kterého směru se ozývala ta poválečná střelba?

To bylo všecko z těhletěch koutů, tadyhle za fabrikou, jak máte ten lesík, za Truchlejma *(čp. 63, naproti hospodě Šťastných),* odtamtud to šlo, poněvadž tam chodily hlídky z Vrchlabí, ta armáda. A nahoře nad Křížem, protože tam to přecházelo z toho Bolkova, oni pendlovali ty Germáni, ono jim nebylo co věřit. Teď koukaj tyhlety mladý, že jsme byli nějaký vyvrhelové, ale co voni s náma dělali, to nevědí. Vono to šlo z toho Sejfskýho lesa od Rudníka, přes ty pole, voni potom přecházeli a chodili na Bönischky. To měli takovou zkratku. Tajdle za těma haldama *(jak mají lomy navážku na prameništi potůčku, co teče do koupaliště),* jak je to teď schovaný, tam to taky prali. Tam to bylo každou chvíli. To byli ty přecházeči, vojáci je honili, armáda to měla na starosti. Zaskakovali, čapali je právě tady a nad lomy u Bönischek. Ještě v sedmačtyřicátém, nejhorší to bylo podzim 1945 a zima 1946.

Slyšeli jste o nějakých esesácích v Čisté?

Jo. Ten měl bejt tady v tom nad Kalvodou *(čp. 36),* proti hospodě, to zbourali *(čp. 35, stávalo mezi Ulvrovými čp. 34 a červenou chalupou paní Šulové čp. 36)*. Tam nebyl nikdo, to bylo prázdný. Vedle byly Slovenky *(čp. 34, Ulvrovi),* ty se potom taky vodstěhovaly, máma se dvouma nebo se třema dcerama. To jsme vždycky vzali jehlu a nit, strčili jsme to za sklo, vlezli jsme do křoví a ... *(smích)* Nikam nechodily, tak jsme je chtěli vyprovokovat, aby vylezly, byly pěkný *(smích)*. Bylo nám asi šestnáct, sedumnáct, puberťáci. Nevylezly, vylítla stará a to byl rachot, tak jsme zdrhli. Pod tím Kalvodovým byla ta kovárna *(naproti čp. 123),* to jsme zbourali, žádnej to neudržoval, to chátralo. Taky měla ty „nožky", jako v Rudníku, něco takovýho. Ta lípa tam stála ještě dlouho.

Ještě měl bejt nahoře, co bydlí ta proti mlejnu, tady dělala hostinskýho, Skalská *(čp. 6)*. A naproti byl mlejn na potoce *(u soutoku Stříbrného a Zrcadlového potoka)*.

JOSEF MALKOVSKÝ – MÉ PAMĚTI - 19. ČÁST

Tady v Dolním Dvoře to vím, to bylo asi šest SS - na Godrovkách v tom prostředním, tamhle v tom baráku, jak je pod tou desítkou *(čp. 9)* a potom první barák za školou, na pravé straně *(asi čp. 73)*. To byly velký kápa, voni potřebovali takovýdle vrahy. Na těch Godrovkách ten prostřední měly Lesy, ten barák, to bylo furt prázdný, tak to předáli a byl tam kovář, co dělal na závodě ve Vrchlabí. A když se to tam přebudovávalo, tak jsme tam dělali úklid, tam měli tyhle válečný kříže, za ten Stalingrad a to; blbec, že jsem to nevzal. To by o to byl zájem. Tam byly i fotky, to jsem blbec měl vzít *(smích)*. Proto to vím. To se vyházelo.

Na Hanapetru tam zas bylo něco jinýho. Tenhleten spodní velkej barák, co měla potom pošta tu rekreačku, tam byl ten Němec, hospodář, co měl ty louky tam spachtovaný. A tady se říká ten polskej lágr, že jo, dole, tam byly ty Polky zavřený a pracovaly po tehletech vrchách, a když v tom pětačtyřicátým sem vtrhli ty Poláci přes kopečky, tak si stěžovaly *(ty Polky)*, že byl na ně zlej, a oni tam šli vyvraždit tu rodinu. Ty Poláci toho německýho majitele. Ale spletli si barák a šli na Milerku a na Milerce to vyvraždili. To musí bejt v kronice tady. *(V knize Marie Striegnitz o Dolním Dvoře je uvedeno, že partyzáni zavraždili 4 lidi z čp. 278 – dnes Milerka - Josefa, Marii a Gottfrieda Beranekovy a přítelkyni Franze Beraneka, který byl toho času ještě ve válce; byli pochováni 13. 5. 1945 na dolnodvorském hřbitově).*

Jak se vědělo, kde byli ti SS, to byly záznamy?

To byly, přeci seznam obyvatel. Ale tam nebylo, že SS, ale jméno, vědělo se, že je u nich.

Ten mlýn pod černodolským čp. 1 nikdo neobsadil?

Družstvo z toho chtělo udělat mletí na šroty a oni to rozkradli, brali všechno, to se všechno odvozilo z pohraničí pryč. Ne do šrotu. To přišli abonenti a rozebrali to, naložili a odjeli *(smích)*. I prkna vytrhali a všechno.

Fólovi, to byla štyrka *(pod Maternovými)*, ten barák. A to jsem se divil, že takový pěkný místo na lyžování zalesnili, co my jsme se tam nablbli, to jsem zůstal čumět. Jaký by to byl pro tu Čistou přínos. Pak se to dostalo pod Černej Důl.

Dozvěděl jste se od těch německých dětí místní názvy?

To se o tom nehovořilo. Na křižovatce jsme tomu říkali Cikánský náměstí. Tam byly velký dva baráky na tý křižovatce, jak je Štefan lyžař, tak pod ním, k silnici, pod čekárnou, odtamtaď dolů. Taková hacienda dřevěná – tam voni kočovali. Dejte pokoj. Ten baron jejich, červený holinky, modrej voblek, měl šimly, pár do kočáru, a jezdil, gádžo *(smích)*. V Černým Dole byli u Drobnýho v hospodě, tam se poprali a zbourali ty kamna, jak jsou na zámkách. Zavolali tohohle barona, tak tam přijel, prej hvízdnul, ty se postavili do latě, všechno museli zaplatit a od obce, tam v obecním, v Rýglově statku *(správně Rückerův statek, stával u fabriky KRPA)*, tam vzadu káceli listnáče za trest a měli za to dostat peníze, za to opravoval baron u toho Drobnýho *(smích)*.

To jsem taky říkal, když se to zvrtlo, tam je ten pomník Rusáka *(na náměstí v Č. Dole)*, chtěli to zničit, to jsem říkal, to by byla škoda. To byla slavnost u toho!

Továrník nechal postavit podél náhonu k horní fabrice Hungerweg (hladovou cestu).

No, to jsme o ní hovořili. To je ona. S koněm tam mohl jezdit, ale ne s vozem, pro pěší, přes metr a půl, zpevněná cesta, vyštěrkovaná, jako se to dělalo dřív, ty kameny se pokládaly, to bylo to zpevnění. Jako dnes Krkonošskej národní park obnovuje ty cesty. To je vono, to je ta cesta, ta vede podél vody, podél náhonu furt až nahoru.

Proč se tak ta cesta jmenovala?

To jsme po tom tak nepátrali.

Říká vám něco tzv. Sedlácká cesta?

To už se nepoužívá, to je všecko zarostlý. To vedlo od fabriky podél náhonu, tady nad Pavlíkovýma a vycházelo se tam u Šťastníků a šlo se zadem k tý čtyrce, šlo se na silnici, po silnici kousek k tomu mostu a za mostem *(tím se sv. Nepomukem)* hned doprava na pěšinu, se šlo zadem až do kina. Když nás tady četníci čekali, tak my jsme to vzali zadem *(smích)*. To byla ústupová cesta. Když jsme šli z biografu s holkama, to bylo pěkný *(smích)*. Se nesvítilo ani na hlavní. Tam byl klid. Říkali jsme tomu Zkratková.

(Nad mapou se nakonec vyjasnilo, že „Sedlácká cesta" vedla nad Antošovými, Klamovými a kolem zbořeného čp. 10 a Tomíčkových čp. 152, kdežto „Zkratková" - podél náhonu rovněž zvaná jako Hungerweg - vedla po náhoně a dál nad Sekerkovými/p. Hemelíkem, Dufkovými, Matouškovými/Bjelkovými, Pavlíkovými a Výbornými/Bušovými.)

Tou cestou v lese za selkou Zaplatílkovou jezdil Sezima, ten trafikant proti truhláři Trojanovi v Č. Dole, na pole nahoru, měl pole v lesích *(kolem Jirouska a velkého činžáku, dnes Weber)*. Syn Sezimy byl učitel v Čistý ve škole; byl šprýmař (*např. Emilovi Rindtovi řekl, ať jde ke kováři pro zpáteční vrták, ten mu řekl, že je vrták a ať jde zpátky.)* Sláma byl takovej urostlej, už v letech, to byl jura. O přestávce jsem si chodil domů na svačiny. Přeskočil jsem potůček *(náhon)* a...

Pamatujete nějakou zkratku od Ensingerových na Kovářově do Čisté přes kopec?

Tam přece byl ten barák postavenej, za tím pramenem, tam vedla jenom pěšina.

Z 18 sedláků chtělo do JZD 15, proč?

Oni mysleli, že to bude společný. Potom z toho bylo úpadkový hospodářství. Jak bych vám to ... Nešlo to, protože byly velký pohledávky, protože se muselo všecko zařizovat, pracovní jednotky jste měla za 7 korun, dostala jste 3,50. No a můžete žít za 3,50 denně? To bylo všecko humbuk. Kdyby se to dělalo postupně. Udělali pěknou věc, že byly ty hospodářský družstva, tam měli tyhlety traktory a samovazy, dřív se to sekalo jenom hrabovkou, to jste musela všechno vázat a dávat do panáků, to byla makačka, jestli je teplo nebo zima. Teďka furt řvou, jaký to jsou vedra; teď aby šli vázat obilí! Z vás teklo jak z vola. A muselo se makat, muselo se dělat. A ještě přišli a vám to sebrali. Jsme na to doplatili všichni – tyhlety naše ročníky a ty starší ročníky.

Vše o koních jste se naučil od otce?

No jo. Od 14 roků jsem makal jak šroub. Doprava bylo hát a doleva čí, couvání curů, dopředu hyjé *(smích)*. Doma jsme měli dva páry, pak jsem šel na vojnu a tady u lesů jsem jich vystřídal asi osum. Poněvadž ona to je dřina s těma koňma, mají životnost tak do pěti let, potom už není na tu práci, poněvadž je strhanej. Já jsem soukromě jezdil se svým koněm 15 let, si děláte lážo plážo. Tamto bylo režijní.

JOSEF MALKOVSKÝ – MÉ PAMĚTI - 19. ČÁST

Zůstal po Němcích v usedlostech dobytek?

Ve všech statkách zbyl. Kolik u nás, to už si nepamatuju, je to v těch papírech, kolik je hektarů pozemků a všechno. Po převratu to běželo pořád stejně, ale dostala jste předpis hektarů, muselo se třeba odevzdat 70 metráků brambor, 25 metráků obilí, vejce, hovězí maso na dodávky, vepřový, a ono vám nic nezbylo. To bylo na úpadek.

Polnosti jste měli za domem v pásu?

Každej statek měl svůj pás ohraničenej mezema, každej vlastní cestu.

Ještě někdo vydržel soukromě jako vy hospodařit i přes tyto nesnáze?

Oni se potom toho vzdali; Kříž, Kloz a Truchlý to vydrželi do těch padesáti dvou, padesáti třech. Protože neměli pracovní síly. A tadyhle na tom dělaly holky s rodičema a Vašek Ouhrabků chodil za Alenou a ten Řada *(z Jičína)* dělal s Věrou v automobilce, tak jezdil sem k rodičům za Věrou, tak dělali ještě tady po práci; a já byl na vojně. Ono to nemělo budoucnost už tohleto.

Kdo byli ti 4 osídlenci před vámi?

Tam z těch sedláků byl Bartůněk *(švagr p. Malkovského)* nejdřív, potom tam byl Reško, Truchlej a Vacek tady dole.

Paní Sýsová zmiňuje mokřinu pod Dubovou cestou, kam jí utíkal dobytek.

Tam uďáli vrty, čerpaj vodu, z toho napájejí kravín. Pod velkým dubem taky, to je studna.

Pamatujete svatý obrázek na tom velkém dubu za kravínem?

Byly na všech. Svatá Marie. A tadyhle u nás, jak byla naše cesta k potoku, tak tam byl javor, tam byl taky zasklenej vobrázek, tam byla Panna Marie. To všechno skáceli a zplanýrovali ty ouvozový cesty a všechno, za Falty. Faltovy lány *(smích)*. Když to statkáři všecko vykáceli a zplanýrovali a udělali celý lány, tak to šlo pryč.

Kdo to tehdy kácel a vytahoval pařezy?

To Falta. To dělala firma. Ty pařezy jsou nad tím přeci, nad koupalištěm, v tom rohu nacpaný. Tam měl Vacek les, Kunc les a Kloz. Tam to, ty pařezy a všechno, to vod Lanova, ten břeh celej, to bylo zalesněný, na shnití. Uďáli skládku.

A to tenkrát byli všichni pro, že to je dobrá myšlenka?

No. To byli všechno deputátníci. To dělali v zemědělství, že jo, chtěli hospodařit a zjistili, že nemají pracovní síly. Některý si mysleli, že budou mít pacholky, jako to bejvalo. A ono bylo utrum. Museli sami. Tak honem začala družstva.

U horní fabriky byla kaplička?

Ne, tam byly jenom sklady *(kaplička tam ale kdysi opravdu dle staré pohlednice byla)*. Voni chtěli zbourat i tyhlety kapličky *(u lomu ty dvě opravené)*. To už nemělo střechu, nic.

A dole, dřív Judenhof, teď p. Šimek, byla taky.

Tam ta ještě musí bejt. *(Není.)* Ta tam byla proti tomu Chadimovi. Tam byla dřív hříbárna, to měli dřív Klugové, měli ten statek a ten pivovar v Rudníku. Jsme chodili nahoru do tý měšťanky, dnes je z toho ta rekreace *(dnes hotel Arnika)*, vždycky jsme se spakovali a utekli do pivovaru a šli jsme ledovat. Jak máte tu Vráblík Strasse, tam byl ten rybník, tam se dělal ten led. Tak jsme vždycky odpoledne pakovali a oni nám tam dávali pivo *(smích)*. To byli všichni kluci, že jo.

A pak jste měli průšvih ve škole.

No tak, to nebylo tak moc vostrý. Se to tenkrát tak nebralo, po válce.

U Vacků č. 82 jsou dnes jediná boží muka v Čisté, kromě podstavce k sv. Nepomukovi u Švorců čp. 98.

Potom tam bylo ještě torzo, kříž, to taky tam není. To mělo bejt tadydle, když se šlo, co teďka mají sborovnici *(hasičárnu)*, to byla myslím dvaatřicítka nebo třiatřicítka *(správně čp. 31)*, ten statek, na levé straně byly stodoly a když se přicházelo k tomu mostu jako k Macášovi/Rejlovým, k sestřenici, tak buďto to bylo před náhonem nebo za ním, po pravý straně, kamennej podstavec.

Potom byly v Černým Dole nad lomem přeci tři baráky navrchu. A teďka to zplanýrovali. Tam byl pěknej barák, dřevěnej. Z toho baráku, co patřil k Čistý *(dnes pod navážkou nad bránou do lomu, čp. 138)*, jsme odváželi seno, dostali jsme ho *(zaplatili)* jako příděl od okresu ve Vrchlabí. Tam po válce někdo bydlel a odstěhoval se a zůstalo tam seno. Ten dům se zlikvidoval. Ten lom to pohltil, poněvadž tam dělali tu skrejvku. A tu desítku a ty pole tohodle, to Slovákovo, Kalvodovo, tak ten zadek, tam bylo takový údolí, to srovnali, to zavezli. To se táhlo až přes kapličky dolů až do Lanova k Hartigovi do potoka. Tady to krásný údolí – lomy to tam zarovnaly. Tam bylo to prameniště tý vody, toho potoka, co teče do koupaliště. A oni tam toho polovičku... Ten hlavní je zrušenej. Už to nemá ten průtok. Po lanovku obhospodařovaly ty pole statky a tyhlety konce, to nechali všecky zarůst. Bartůněk měl pole v tom lese, takovej čtverec, tam nasázeli ty olše a tenhleten bordel.

Na Sekerkovými (p. Hemelíkem) čp. 21 ve stráni – kdo tam bydlel?

Tam bydleli dlouho, jak se jmenovali? To bylo půl dřevěný, půl zděný. Ježíšimarja. Víte, že si nevzpomenu? Byli to pánbíčkáři, samej růženec *(smích)*. Děti neměli. Byli tam asi dva roky, pak to zůstalo prázdný.

Sekerkovi se *(do čp. 21)* přestěhovali z Černýho Dolu, v domě bydlel předtím Perný s mámou. Ten pak zruinoval ten statek nad fabrikou Menčík *(Šteincův statek)*, pak šel někam do kraje. To byl pěknej statek, takovej akorát, střední.

Pamatujete si dům pod Kohoutovými čp. 25?

Ten tam už nebyl v pětačtyřicátým. Tam byl ten Sekyrka, Kohoutovi, ten dřevěnej domek u silnice a naproti Sedláček. No jo, ty baráky *(zbourané)*, si to vemte. Když to vezmeme od křižovatky v Čistý, od toho mostu původního, jak tam vedla silnice, tak tam byl takovej ten baráček a to byl pro ty hlídače tý fabriky, papírny, u mostu. Za tím byla ta zahrada, teď tam mají sklad, a nad tím, co vede ta zadní cesta nahoru, tak nad tou cestou proti Hradeckýmu tam byl dřevěnej barák, teď tam má postaveno Jebavej, tam byl jeden na tom rohu. Když jdete ještě vejš, tam byl ten holič, ta vilka v zahradě, teďka naproti bydlí ta Sýsová, naproti Petrákovi bydlel Šilhan, to shořelo, ten barák. A tadyhle pod tím Spitzem byl u silnice dřevěnej barák, za Lackem. To bylo prázdný, nebylo to obsazený, to taky zbourali. Když jdete do tý vily fabrický za mostem, tak tady byla taková budova, a zatím byl švec a tady blíž k silnici měl dílnu a měl tu vilku vzadu. Zatím byli ty Projslovi. A ten statek, ten vyhořel. Za ním byl ještě je-

JOSEF MALKOVSKÝ – MÉ PAMĚTI - 19. ČÁST

den, tam byli Truchlí, vyhořeli. Tam vedle byla ta Jarča, Lackova dcera, měla toho, v tom baráku nalevo..., jéžiš, teď si na ni nevzpomenu *(Nekvasilová)*. Naproti Černý bydlel Schliegsbir, jak tam bydlela ta Petráková dřív, ale jak to tam dopadlo, to nevím, poněvadž Schliegsbirové bydleli v tý kovárně. To byly akorát takový dvě místnosti. Potom tu kovárnu zbourali. Když jdete ještě furt nahoru, tak ty sklady tam zbourali vod fabriky, ten mlejn. Ten byl na dělání papírenský hmoty - šrotovali, jako nahoře v Č. Dole kartony, papíry a takový. Potom to tam nahoře přistavěli – ten přístřešek u tý fabriky – a vozili tam všechno. Zařízení všechno ale bylo pryč *(smích)*. Družstvo tam pak skladovalo obilí, tam měli udělaný sejpky. Kino tam nebylo, v Čistý nebylo žádný *(p. Malkovský asi nezažil to promítání v hospodě u Stránských),* to se chodilo do Černýho Dolu. U Stránských se ze začátku dělaly zábavy a potom se to přerušilo. Ten mlejn zbourali, to žádnej neopravoval, poněvadž jak to potom přebraly tyhlety státní statky, tak ty budovaly ty zásobníky na obilí, moderní. U Bartůňku zmizla jedna stodola, zůstala stodola u sestřenice u Rejlů *(už má ovšem rozebranou střechu),* jináč u Kalvodů to bylo dobrý (mezitím už statek čp. 30 taky nestojí, zbourán) a u Slováků *(Houdků/Rejlů)* taky, to bylo v pořádku. Jsme nahoře, tam byl ten Sedláček, ta dílna *(čp. 133)* a ten holič – harmonikář, svatby dělal *(čp. 30),* a krejčí *(čp. 112),* pak byli ty Kohoutovi, potom ten Sekyrka, Dufkové; to ještě v nůši rozvážel rohlíky, jezdil do krámu a do hospody, do řeznictví, do obchodu. Teďka co je ta hospoda v Čistý pod náma, proti Schliegsbirovi, tak byl ten Hampl-Horáček. Hampl ten šel dělat do Hostinnýho zeleninu a Horáček měl tenhle obchod tady na rohu v Černým Dole, to je zbouraný. Naproti byl ten Brett, řezník.

Paní Černá vzpomínala na domeček ve špičce Šíbovy louky.

Ne, ne, ne, tam nic nebylo. Tady v tý špici tam byly ty koňský pluhy. Venku. Tam jsme vždycky zapřahovali tři páry a protahovaly se silnice. Bylo to těžký a byla to šíře – se to roztáhlo na celou silnici, potom se to upravovalo, když se jelo zpátky. To bylo obecní. To všecko byla obec.

Ne. Tady byly dva malý baráčky, pod Klozem, mezi Vackem a Klozem u tý cesty *(čp. 81 a 74)*. Potom byl tady za hospodou *(u Machačů)* u náhonu pod Rejlovýma, tam se chodilo přes lávku, tam taky byl barák *(čp. 107),* nikdo tam nebydlel. Tam dožil nějakej starej Čech smíšenej, bydlel tam už sám, byl v důchodu, potom umřel. Tak to byli Poliakovi, to byla Podkarpatská Rus, Rusín, přišli po válce. To zbourali. Ale tadle u toho Vacka a Kloze, ten šel na odsun z toho baráčku. Pak za potokem, předtím tam bydleli Janusovi, ty se potom odstěhovali do Černýho Dolu a přišli tam Roušalové. Jak je tam teď ta zastávka autobusová, tak tam byly dvě chalupy *(čp. 109 a 18)*. Tam v tý horní jsem randil (smích). To bylo oboje opuštěný a vybílený. To jsme měli na takový zálety. Nad Mikešem naproti byl dřevěnej baráček u silnice, to taky zbourali *(čp. 111)*. Čtyrku *(Fólovi)* zbourali a tu stodolu tam zbourali, ta patřila k mlejnu *(čp. 130)*. Na Bolkově, co se šlo dozádu, to byly pěkný domky, pěkný vilky, no a jak se to tam zničilo, a bylo to hned nad cestou a v tom dřevu *(méně dnešní zarostlý stav)* měli kus louky. Taky neobsazený. V pětačtyřicátým to byla pohádka, krásnej kout. Až k tomu mlejnu *(čp. 130)* to patří Čistý, to byla hranice, čisteckýho s Bolkovem. Tam má postavenou elektrárnu, nevím, kdo to provozuje, náhon byl vejš, ale z tohodle čisteckýho potoka bral vodu na ten mlejn, poněvadž to bylo přímo, to kolo, nad potokem, tam byl ten halfus nad potokem udělanej a ta voda to točila. Jsme to tam vždycky točili, jsme to šlapali a fungovalo to *(smích),* až jsme si rozbili někdy čumák – rychlejc – a to spad do vody. Z toho on bere vodu na tu elektrárnu. On použil část toho náhonu od toho mostu.

Dřív byl v každým horským středisku pár koní a sklízel ty louky, aby měli krmení na zimu.

Pokračování příště.

POVODEŇ ROKU 1897 U NÁS

Fořt - Čistá

Sekce Fořt-Čistá poslala následující zprávu: „Povodeň z 29. na 30. července v údolí Stříbrného potoka způsobila větší škody jen v Nové Vsi *(dnes součást Černého Dolu),* Černém Dole, Čisté, zatímco Fořt utrpěl jen zanedbatelné škody zaplavením jedné malé části polí a luk. Nad Novou Vsí byla cesta k Hrnčířským boudám silně poškozena (nyní již opravena), Böhmova brusírna zaplavena, 80 metráků brusného dříví spláchnuto, dva pstruhové potoky protrženy a silnice pod brusírnou silně poškozena. Krausova továrna na dřevovinu *(lignin)* byla rovněž zaplavena, stavidlo strženo, náhon silně poškozen, přes 100 metráků brusného dřeva odplaveno. U Menčíkovy továrny je přítok vody v délce mnoha metrů zbouraný a velice zaplavený pískem. Břehy Stříbrného potoka jsou na obou stranách velmi poškozeny a mnoho lávek, jakož i traverzový most, který spojuje Čistou s Černým Dolem, byly strženy. U firmy Götzl *(pozdější KRPA)* v Čisté je přívod vody na stavidle poškozen a na dvou místech jsou části silnice strženy. U Hofera *(spodní papírna, pozdější učiliště)* byly stavidlo a náhon silně poškozeny a spojovací cesta k továrně strženа. Ve Fořtě jsou kvůli vzedmuté vodě Stříbrného potoka, zadržované naplaveným dřívím, pokryta tzv. farní a obecní pole pískem a štěrkem, u Klugeovy cesty byla část louky strženа. Povodeň přišla nečekaně asi ve 2 hodiny v noci a zaplavila silnici u hostince U Panského domu *(Gasthaus zum Herrenhaus, dnes čp. 33),* pronikla do několika domů ve Fořtě a obzvláště dva domy zanesla bahnem. Z brusného dříví odplaveného z Nové Vsi se mnoho zachovalo ve Fořtě, neboť někteří zdatní pracovníci, kteří jsou ve službě na správě statku, se navzdory temné noci úspěšně snažili, aby připlavené dříví proudu vyrvali a tím nebezpečí povodně pro Fořt zmírnili. Lázně Fořt díky své příhodné poloze neutrpěly a škoda způsobená vodou je i v sousedním Terezíně nepatrná.

Z knížky Die Hochwasser-Katastrophe im Aupa- und Elbethale vom 29. zum 30. Juli 1897 a z periodika Das Riesengebirge in Wort und Bild z r. 1897, poskytnutých knihovnou Krkonošského muzea ve Vrchlabí,

připravila Karolina Boková.

ZÁPISNÍK O SCHŮZÍCH MNV ČISTÁ V KRKONOŠÍCH 1945-1951

18. Zápis o schůzi pléna MNV v Čisté v Krk. konané dne 8. 11. 1946 v 8.30 v místnosti NV

Schůzi zahájil př. J. Vlk uvítáním všech členů podepsaných na presenční listině.

1. Fr. Pavelka bytem č. 70 žádá o převezení nábytku do Prahy. Zamítnuto všemi hlasy.
2. Žádost o přidělení sporáku čp. 25 Zd. Kohout *Povoleno!*
3. Lad. Zoubek žádá o čp. 85. *Povoleno!*
4. František Čermák čp. 91 žádá o domek čp. 85. *Zamítnuto!*
5. Josefa Procházková žádá o domek čp. 153. *Zamítnuto!*
6. J. Jaroš čp. 55 žádá o domek, který by lépe vyhovoval, protože nynější není k obývání schopný a pro své děti potřebuje nutně suchý domek kdekoliv. *Povoleno!*
7. Žádost o obuv:
   Lila Kohoutová *Povoleno!*
   Marie Balcarová *Povoleno!*
   Emilie Bílková *Zamítnuto!*
   Emanuel Pánek *Povoleno!*
   Stanislav Pánek
   Josef Bím *Zamít.*
   Miloslava Tauchmanová *Zamít.*
8. Přípis z ONV odevzdati dalekohledy a fotoaparáty. *Ref. stát. maj.*
9. R. Dlesk pro SČM žádá o kaliko, jež je ve státním majetku. *Žádat fond národní obnovy. Ref. stát. maj. nemůže přes předpisy.*
10. J. Hradecký žádá o prkna, jež jsou na hřišti, a toto odůvodňuje, že zapadnou sněhem a shnijí. *Odvolat!*

Schůzi ukončil předs. J. Vlk v 23 hod. poděkováním všem členům, jež se dostavili v plném počtu.

Zapsal Balcar.

19. Zápis o schůzi rady konané dne 13. 11. 46 v 8 hod. večer v míst. nár. výboru, kterou zahájil př. Vlk za přítomnosti L. Zoubka, J. Hradeckého, Balcar M., Výborného J.

1. Pulda B. žádá o peřiny z čp. 36. *Zamítnuto.*
2. Čermák Fr. žádá o domek 96. *Povoleno!*
3. J. Jaroš žádá o nábytek z čp. 55. *Zamítnuto!*
4. Hradecký J. žádá o skříň. *Povoleno z čp. 128 Pánek*
5. Brandejs žádá o nábytek pro Maděru, jenž se bude stěhovat. *Povoleno.*
6. Bareš žádá o kamna. *Povoleno!*
7. Žádost o přidělení domku 36 i s nábytkem 35. *Povoleno!*
8. Usneseno, že kdyby se hlásil nový osídlenec a byl předtím v pohraničí, nebude přijat. Včetně hospodářství! *Všemi hlasy!*
9. Konfiskovaný majetek po Němcích nutno přihlásiti. *Beker!*
10. L. Zoubek žádá, aby se utvořila dlažba ve škole! *Povoleno!*
11. Prodej dřeva nakáceného zařídí J. Hradecký!

Schůzi skončil př. poděkováním všem členům přítomným.

Zapsal Balcar.

20. Zápis o schůzi pléna celého nár. výb. v Čisté v Krkonoších konané dne 27. listopadu 1946 v 19:30 večer v místnosti NV

Přítomni viz 20. Schůzi zahájil př. J. Vlk uvítáním členů přítomných.

1. Žádost Fr. Machače o povolení tanečního koncertu. *L. Zoubek je proti zábavám konaným dne všedního, kdy je přednější práce!*
2. Žalská Ludmila žádá o pronajmutí zahrady čp. 27, jež sousedí s jejím čp. 28 a uvědomuje, že by zužitkovala to, co by přišlo nazmar. *Povoleno!*
3. Žádost ředitelství měšť. školy v H. S. o ořezavací (ozařovací?) akci pro děti ze zdejší obce! *Zamítnuto!*
4. Jan Poliak žádá o domek čp. 34, protože domek, v němž bydlí, je neschopný k obývání. *Povoleno!*
5. Jan Kusý žádá o prkna na podlahu z čp. 2. *Povoleno!*
6. Jiří Bezdíček žádá o domek čp. 145, protože vila, kde bydlí, bude použita pro ozdravovnu. *Až po uvolnění.*
7. R. Masopust žádá o přidělení kamínek čp. 35 *Povoleno!*

7. a) Péči o slepé v Brně pošleme 100,- Kčs.

8. Kurt Spitz žádá o pronajmutí budovy pro skladiště. Jedná se o čp. 77. *Povoleno!*
9. Hubička Fr. žádá o přidělení nábytku z čp. 64. *... nebude osídlen.*

10. a) Grusa Josef žádá o dřevník čp. 20, protože jej nutně potřebuje!
10. b) a o kamna z čp. 64. *Povoleno!*

11. Machač Fr. nezaplatí-li zálohu na pouzdro a kolo, musí toto odevzdat!
12. M. Balcar žádá o prodej dřeva z obec. lesa 3 m^3. *Povoleno.*
13. Bartůněk žádá o příděl cihel na úpravu hnojiště. *Ke spáleništi*
14. Nábytek se sveze do neobydleného domku a rozprodá se!
15. Veškeré cihly budou sveženy na stavbu školy!
16. Po různé rozpravě byla schůze ukončena př. J. Vlkem poděkováním všem členům, již se dostavili, v 11:30 hodin.

Zapsal Balcar.

21. Zápis o schůzi pléna MNV konané dne 4. 12. 46 za přítomnosti 8 členů

Schůzi zahájil př. J. Vlk v 20:15 ...

1. Přečteno nařízení o mlčenlivosti členů MNV, jež zaslal ONV.
2. ONV bude konati pololetní sjezdy!
3. Přebrané výlohy za Němce „Výpomoc ONV".
4. Pojištění konfiskátu platí nár. správa, není-li, platí MNV.
5. Vázané vklady „investiční subvence" ONV přípisem.
6. Ustavení dozorčího referenta na mladistvé!
7. Soupis mlýna v Čisté - Sedláček!
8. Žádost J. Vidermerta čp. 72, žádá o domek čp. 116. *Po předložení všech papírů se povolí!*
9. O šicí stroj Jar. Foll *Povoluje se od Jos. Hrad.*
10. Vl. Švorcová žádá o mycí stůl z čp. 127 *Povoleno!*
11. Fr. Bareš žádá o vanu 127. *Povoleno!*
12. Jos. Hloupý žádá o nábytek z čp. 127 *Povoleno!*
13. K. Hrubeš žádá o prkna z čp. 55. *Povoleno!*
14. Žádost Jos. Vlka o vanu. Zál. 300,- Kčs. *Povoleno!*
15. Svašečko T. žádá o nábytek. *Povoleno z neosídlených domků.*

Schůzi skončil př. J. Vlk v 22.30 poděkováním členům přítomným.

Zapsal Balcar.

UŽ I ČISTECKÁ LUKA HOSTÍ CIZOKRAJNÉHO VETŘELCE

Jeho domovem je oblast Tasmánie a Austrálie. Do Evropy se dostal v době I. sv. války zřejmě s žoky australské ovčí vlny či bavlny. Nejprve začal růst ve Francii a od té doby se šíří směrem na východ. U nás byl poprvé zaregistrován začátkem 60. let v jižních Čechách, v Krkonoších pak v roce 1974 v Peci pod Sněžkou. Od roku 2004 je jeho výskyt zaznamenáván na mnoha místech sousedního Dolnodvorska. Žije krátce, po 2 až 3 dnech se začíná rozpadat. Vypadá jako rudočerná chobotnice, hvězdice či šaškovská čepice a je příbuzný s hadovkou smrdutou.

Už víte, o kom je řeč? O květnatci Archerově (Clathrus archeri, dříve Anthurus archerii). Zrovna jako hadovka je i on v mládí ukryt ve vajíčku, které se prý v Asii jí. Nu, proč ne, vždyť naše hadovka je v tomto stádiu také jedlá. Po puknutí vajíčka se objeví 4 – 8 ramen, nejprve spojených, později rozvinutých a ohnutých. Jsou pokryta slizem, jenž svým mrtvolně hnilobným pachem láká mouchy k olizování. Muším prostřednictvím se pak výtrusy šíří do okolí.

„Náš“ exemplář objevila 10. listopadu loňského roku paní Věra Štemberová z Čisté při procházce po okolních pastvinách a já jí moc děkuju za nahlášení nálezu a fotografie. To jsem zvědavá, jestli tam tenhle rok květnatec zase bude.

Kdybyste na něj ale narazili, neničte jej prosím. Jen se pokochejte jeho prazvláštní krásou.

Informace o houbě byly čerpány z pořadu České televize Na houby, z článků Jiřího Dvořáka v měsíčníku Krkonoše-Jizerské hory (r. 2006 a 2016) a z Wikipedie.

Karolina Boková

DEN MĚSTYSE 2023

Měsíc květen s sebou přináší, jak již tradičně, Den městyse. Je to den plný zábavy, odpočinku, uvolnění a pohody. V průběhu dne uslyšíte různé hudební žánry, poklábosíte se sousedy a také se dobře najíte. Již tradičně uvidíme vystoupení našich nejmenších občánků. Celým dnem nás bude provázet Lucka Klementová z Hitrádia Černá Hora a po obci vás bude vozit vláček. Zkrátka nebude chybět nic z toho, na co jste zvyklí.

V párty stanu bude jako obvykle možnost zakoupení drobných předmětů, malování na obličej, výtvarné dílničky pro děti i dospělé, velká herna se stavebnicemi a deskovými hrami.

ÚŘAD MĚSTYSE ČERNÝ DŮL
adresa: 543 44 Černý Důl čp. 48
telefon: 499 435 164, 499 435 276
e-mail: uradmestyse@cernydul.cz
IČ/DIČ: 00277720 / CZ00277720

V budově úřadu městyse sídlí také:
Podatelna
Muzeum podzemí Krkonoš
Klub důchodců Černý Důl

ZPRAVODAJ VYDÁN 04/2023 ZDARMA

Černodolský zpravodaj pololetně vydává ve své režii Městys Černý Důl v nákladu 450 výtisků. Zpravodaj je poskytován zdarma. Zpravodaj je až do vydání nákladu k dispozici na podatelně v Černém Dole a také veřejně dostupný na www.cernydul.cz. Odpovědný redaktor Černodolského zpravodaje: Karolina Boková. Podněty a připomínky předkládejte na uvedený e-mail. Nevyžádané rukopisy a dodané podklady se automaticky nevracejí. Všechna práva vyhrazena. Distribuci zajišťuje: Česká pošta, s.p. • Graf. zpracování: Dalibor Dostál • Tisk: Tiskárna Kopretina, Hostinné Kontakty zpravodaje: e-mail: infocentrum@lanov.cz • info tel.: +420 731 179 682

ČERNODOLSKÝ ZPRAVODAJ JE POVOLEN MINISTERSTVEM KULTURY ČR POD ČÍSLEM MK ČR E 17529

VŠECHNA PRÁVA K DÍLU VYHRAZENA!